

Svenska Brukshundklubben

Regler för IPO-R-prov

inom

Federation Cynologique Internationale FCI

och

Internationale Rettungshunde Organisation IRO

Gäller fr.o.m. 2019-01-01

Nationell anpassning fr.o.m. 2019-01-01

Översättning och anpassning: Leif Sundberg

Förord

Denna prövningsordning för räddningshundar har utarbetats gemensamt av FCI:s kommission för räddningshundar och IRO (Internationale Rettungshundeorganisation) och antagits av såväl FCI:s styrelse som IRO:s generalförsamling.

Den ersätter den hittills gällande prövningsordningen för räddningshundar inom FCI och IRO. Den har utarbetats och behandlats på det tyska språket. Vid översättningar och eventuella tvivelsmål är den tyska versionen vägledande.

Prövningsordningen kommer att bearbetas, ändras, anpassas eller utökas med beaktande av de kommande fem årens erfarenheter. Ändringar måste formellt godkännas av vederbörande instanser inom FCI och IRO.

Denna prövningsordning gäller inom samtliga medlemsorganisationer inom FCI och IRO. Den är avsedd att vara en internationell plattform för organisationernas träning av räddningshundar.

För Mission Readiness Test, MRT, ansvarar de nationella och internationella insatsorganisationerna.

Av praktiska skäl används ibland ordet "han". Det gäller alltid även som "hon".

Fastställd av FCI:s generalkommitté
februari 2018

samt av IRO:s generalförsamling
juni 2018

Gäller fr.o.m. 1 jan. 2019

Nationell anpassning fr.o.m. 2019-01-01

Innehåll

Förord, innehållsförteckning	sid. 2
Allmänna regler SKK	3
Särskilda regler SBK	7
1. IPO-R, allmänna regler	10
2. Organisation	11
3. Utförande och bedömning	18
3.3 Lydnad och Miljöprov (U+G)	19
3.4 Näsarbete	26
4. Lydnad och Miljöprov (U+G)	32
Klass V	32
Klass A	34
Klass B	37
7. Näsarbete Klass V	40
8. Näsarbete Klass A	41
9. Näsarbete Klass B	44
10. Skisser Lydnad	47
20. Skisser Miljöprov	53

Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar

Anordnade av SKK och till SKK anslutna läns-, special- och verksamhetsklubbar samt avtalsanslutna klubbar.

Dessa regler är fastställda att gälla fr o m 2017-01-01 t o m 2021-12-31. Eventuella ändringar som påkallats av svensk lagstiftning eller FCI återfinns på SKKs webbplats (www.skk.se)

Nedanstående regler gäller för officiella (stambokförda) utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar samt i tillämpliga delar även vid inofficiella (icke stambokförda) arrangemang som anordnas inom SKK-organisationen. Härutöver gäller i tillämpliga delar SKKs stadgar, samt bestämmelser som utfärdats av myndighet.

Inledning

Sammanförandet av hundar till utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar ställer krav på såväl arrangör som ägare/förare av hund för att kunna upprätthålla ett gott skydd mot smittsamma sjukdomar och skador på människor, den egna hunden och andra djur.

Hundens välfärd har alltid högsta prioritet på samtliga arrangemang inom SKK-organisationen.

Det är också viktigt att resultatet av bedömningen inte påverkas av otillbörliga förhållanden.

Det åligger deltagare och funktionär att handla eller uppträda på sådant sätt att det inte skadar eller motverkar SKK eller dess medlemsorganisationer samt att på utställning, prov, tävling eller beskrivning inte agera på sådant sätt att det påverkar andra hundars chanser till rättvis bedömning och att inte heller uttala sig nedsättande om andra hundar, funktionärer eller deltagare.

Samtliga hundar ska ställas till förfogande för de undersökningar och de provtagningar som kan föranledas av kontroll av doping och andra otillbörliga förhållanden.

När veterinärintyg åberopas för en hund ska detta vara utfärdat på av SKK godkänd blankett (se exempelvis F145 Sveriges Veterinärförbund eller motsvarande). Uppgifter som ska finnas med för att intyget ska accepteras är: ras, registrerat namn, registreringsnummer, ID-nummer, beskrivning av skada, om den är förvärvad, vad ingreppet avser, åtgärd, anledning till åtgärd och om kroppsdel avlägsnats kommentera dess utseende. Intyg i original ska alltid medtas vid utställning.

Vidimerad kopia räknas som original.

Arrangör äger rätt att kopiera veterinärintyg.

Person får inte anmäla, föra eller låta framföra hund på utställning, prov, tävling eller beskrivning, och inte heller på utställning delta med avels- eller uppfödargrupp, som:

- på grund av myndighetsbeslut inte får hantera eller inneha djur
- av SKKs Disciplinnämnd uteslutits ur SKK-organisationen
- av SKKs Disciplinnämnd, SKK Centralstyrelse, nordisk kennelklubb eller FCI avstängts från rätten att anmäla, föra eller låta framföra hund på utställning, prov, tävling eller beskrivning
- valt att utträda ur SKK-organisationen under pågående utredning i SKKs Disciplinnämnd.

Hundägare ansvarar för att hund vid utställning, prov, tävling eller beskrivning inte framförs av person som på grund av myndighetsbeslut inte får hantera eller inneha djur, alternativt är utesluten, avstängd eller har utträtt ur SKK-organisationen under pågående utredning i SKKs Disciplinnämnd.

Hund får inte delta, som under de senaste sex månaderna före aktuellt utställnings-, prov-, tävlings- eller beskrivningstillfälle ägts av person som av SKKs Disciplinnämnd uteslutits eller ålagts förbud att anmäla, föra eller låta framföra hund vid utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Person som av SKK Centralstyrelse tilldelats tillträdesförbud i enlighet med SKKs stadga § 9 har inte rätt till tillträde på utställning, prov, tävling eller beskrivning eller annat klubbarrangemang.

Resultat tilldelade i officiell klass registreras hos SKK. Endast registrerad hund kan tilldelas championat.

1. Vaccinationer

Deltagande utländska hundar ska vara införda till Sverige i enlighet med svenska införselbestämmelser för hund avseende rabiesvaccination och avmaskning gentemot bandmask (echinococcus).

Deltagande hundar samt andra hundar som har tillåtelse att vistas på området ska vara vaccinerade mot valpsjuka enligt följande:

- Hund under ett (1) års ålder: vid lägst tio (10) veckors ålder.
- Hund över ett (1) års ålder: Hund ska vara vaccinerad vid lägst tio (10) månaders ålder och inte vara utförd för mer än fyra (4) år sedan.
- Förstagångsvaccination ska vara gjord minst fjorton (14) dagar före prov-, tävlings-, beskrivnings- och/eller utställningsdagen.

Kontroll av att gällande införel- och vaccinationsregler följts kan förekomma.

Vidare rekommenderar SKK att deltagande hundar samt andra hundar som har tillåtelse att vistas på området dessutom är vaccinerade mot parvovirusinfektion och parainfluensa (kennelhosta).

2. ID-märkning

Hund ska vara ID-märkt för att få delta på utställning, prov, tävling eller beskrivning.

ID-märkningen kan ske genom tatuering eller genom implantat av microchip som uppfyller ISO-standard 11784 och 11785.

Vid utställning anordnad av SKKs centralstyrelse eller SKK/länsklubb är arrangören skyldig att tillhandahålla avläsare.

Kontroll av ID-märkning kan ske.

3. Ansvar

Hundägare eller dennes ombud står under pågående utställning, prov, tävling eller beskrivning under det ansvar som följer av lagen om tillsyn över hundar och katter.

Deltagare vid utställning, prov-, tävling- eller beskrivning svarar för att hunden hålls på ett sådant sätt att den inte kan tillfoga sig själv eller andra skada. Förvaring i bil, bur, tält eller dylikt får under inga omständigheter ske under sådana förhållanden att hunden kan ta skada.

Om hundägare eller dennes ombud under utställning, prov, tävling, beskrivning eller klubborganiserad aktivitet förvarar hund i strid mot ovanstående ska denne, av tjänstgörande funktionär, på särskild blankett, rapporteras till SKK. Exempel på funktionär är: domare, beskrivare, bestyrelse, kommissarie, tjänstgörande veterinär, prov- eller tävlingsledare, ringsekreterare, instruktör, figurant vid prov m.fl.

Det åligger arrangören att se till att blanketten finns tillgänglig vid arrangemanget.

Arrangerande klubb fritar sig och sina funktionärer från allt ansvar för skada eller förlust som kan uppstå för hundägare i samband med utställning, prov, tävling eller beskrivning. Detsamma gäller skada som förorsakats av hund under pågående utställning, prov, tävling eller beskrivning om skadan inte bevisligen varit en följd av uppenbart bristande arrangemang.

Aga av hund är förbjuden.

4. Force majeure

Arrangören är inte skyldig att återbetala anmälningsavgiften om arrangemanget blivit inställt på grund av force majeure.

SKK eller medlemsorganisation svarar inte för skador eller direkta eller indirekta kostnader som orsakats på grund av icke genomfört evenemang. Inte heller förtroendevald, tjänsteman eller funktionär inom SKK eller medlemsorganisation som fattat beslut om sådant evenemang, svarar för skador eller direkta eller indirekta kostnader.

5. Oacceptabelt beteende

Hund som under utställning, prov, tävling, beskrivning eller klubborganiserad aktivitet uppvisar ett oacceptabelt beteende genom att visa aggressivitet, göra utfall eller på annat sätt uppträda hotfullt mot människor och/eller andra hundar eller tamdjur, ska på särskild blankett rapporteras till SKK av tjänstgörande funktionär.

Tjänstgörande funktionär har en särskild rapporteringsskyldighet rörande oacceptabelt beteende enligt ovan. Denna gäller även om den tjänstgörande funktionären inte själv har bevittnat den aktuella händelsen. Det åligger arrangör att se till att blanketten finns tillgänglig vid alla arrangemang och klubborganiserade aktiviteter.

Exempel på funktionär är: domare, beskrivare, bestyrelse, kommissarie, tjänstgörande veterinär, prov- eller tävlingsledare, ringsekreterare, instruktör, figurant vid prov m.fl.

Rapporterad hund kan avvisas från området.

6. Hinder för deltagande i utställningar, prov och tävlingar

Mentalitet:

Hund som vid tre (3) tillfällen tilldelats Disqualified eller 0 pris med hänvisning till mentaliteten, äger inte rätt att delta. Tjänstgörande domare har i samtliga, prov-, tävlings- och beskrivningsformer rätt att utdela Disqualified med hänvisning till mentaliteten om domaren bedömer att hunden utifrån aktuell prov-, tävling- eller beskrivningsforms förutsättningar uppvisar aggressivitet, eller tydligt flyktbeteende dvs då hund kastar sig paniskt iväg från domaren/funktionären och det inte finns någon möjlighet att närma sig hunden på naturlig väg.

Smittsam sjukdom:

Hund som har en smittsam sjukdom eller ohyra får inte delta.

Hund får inte delta som under den senaste månaden har haft eller misstänkts ha haft valpsjuka, parvovirusinfektion eller kennelhosta, eller som under den senaste månaden vistats tillsammans med hund som då var sjuk i någon av dessa sjukdomar.

Hund får inte delta tidigare än 2 månader efter avslutad karantänsvistelse.

Dräktig tik och valptik:

Dräktig tik får inte delta i utställning, prov, tävling eller beskrivning 30 dagar före valpning, beräknat från 63 dagar efter första parningen, och får inte heller delta förrän 75 dagar efter valpning, oavsett resultatet av valpningen.

Valpar:

Valpar under 4 månaders ålder får inte delta på utställning, prov, tävling eller beskrivning och inte heller införas på området. Det är arrangörens ansvar att definiera vad som är området.

Öronkuperade hundar

Födda före 1 januari 2008:

- Hund född i land där öronkupering inte var tillåten när den företogs alternativt är fallen undan dansk-, finsk-, norsk- eller svenskägd tik får inte delta på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning.

- Hund född i land där öronkupering var tillåten när den företogs får delta på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning.

Födda 1 januari 2008 eller senare:

- Får inte delta på utställning eller SBKs exteriörbeskrivning.

- Hund född i land där öronkupering var tillåten när den företogs får delta på prov, tävling och beskrivning.

- Hund född i land där öronkupering inte var tillåten när den företogs får inte delta på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning.

Svanskuperade hundar och hundar som inte fötts med naturlig hellång svans

I detta sammanhang likställs svansamputerade hundar med svanskuperade.

Födda före 1 januari 2008:

- Hund född i land där svanskupering var tillåten när den företogs och som inte är fallen undan svensk- eller norskägd tik får delta på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning.

- Hund född i Sverige och där svanskuperingen utförts av veterinärmedicinska skäl för att avhjälpa en efter födelsen förvärvad skada och där intyg i enlighet med vad som anges i inledningen till allmänna regler kan uppvisas i original såväl vid arrangemanget som senare får delta på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning.

- Dock gällande hund av raserna dobermann och rottweiler född i land där svanskupering inte var tillåten när den företogs, oavsett de veterinärmedicinska skäl som anges ovan, får inte delta på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov eller tävling. Däremot får den delta på Mentalbeskrivning Hund..

Födda 1 januari 2008 eller senare:

Prov, tävling och mentalbeskrivning

- Hund född i land där svanskupering var tillåten när den företogs eller som har svanskuperats av veterinärmedicinska skäl alternativt inte är född med naturligt hellång svans får delta på prov, tävling och beskrivning.

- Hund född i land där svanskupering inte var tillåten då den företogs får inte delta på prov, tävling eller beskrivning.

Generalklausul och dispensmöjlighet

Hund som förts ut ur Sverige och som blivit öronkuperad eller svanskuperad eller fått annan i Sverige otillåten åtgärd vidtagen, får efter återinförelse till Sverige inte delta på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning. Detta gäller även valpar undan tik som förts ut ur Sverige, om valparna fötts inom ett år från dagen för utförelsen av tiken.

Från denna bestämmelse kan SKKs centralstyrelse medge undantag om det klart framgår att utförelsen inte skett för att kringgå reglerna om hinder för deltagande, eller om synnerliga skäl föreligger.

7. Doping och andra otillbörliga förhållanden

Deltagande hund får inte vara skadad eller sjuk. Den får inte heller vara påverkad på otillbörligt sätt, det vill säga den får inte vara utsatt för åtgärd som otillbörligt kan påverka utseende, prestation, reaktion eller yttring av skada eller sjukdom.

Det åligger den som är ansvarig för hunden att vid behandling eller annan åtgärd förvissa sig om vad detta kan innebära i fråga om hundens rätt att delta vid utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Doping av hund regleras av Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om träning och tävling med

djur, SJVFS 2011:24 saknr L17, 7 kap. 1-2§§ samt bilaga 2 till dessa föreskrifter.

Därutöver återfinns detaljerade regler för vilka behandlingar och åtgärder som är otillåtna inom SKK-organisationen i Nationellt dopingreglemente för hund. Här finns också regler för dispensansökan från SKK-organisationens dopingreglemente.

Då utställningsbestyrelse/provledning/tävlingsledning bestämt att prov för utrönande av eventuell doping eller annan otillåten åtgärd ska tas, är den som är ansvarig för hunden skyldig att ställa aktuell hund till förfogande för provtagning och för de ytterligare undersökningar som kan föranledas därav. Manipulation av prov för dopinganalys är förbjuden.

Kastrerad hanhund / tik

- Hanhund som kastrerats kirurgiskt, oavsett orsak, medges inte dispens att delta vid utställning och SBKs exteriörbeskrivning utan ska tilldelas Disqualified respektive ej godkänd.
- Hanhund som kastrerats kirurgiskt medges generell dispens att delta vid prov, tävling eller beskrivning. Vid internationella prov och tävlingar kan särskilda krav på testikelstatus föreligga – för upplysning om detta, se det specifika regelverket.
- Hanhund som kastrerats genom medicinsk behandling medges inte dispens för deltagande vid utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning.
- Tik som kastrerats genom kontinuerlig medicinsk behandling eller kirurgisk behandling medges generell dispens för deltagande vid utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning. Se vidare *Nationellt dopingreglemente för hund*.

Särskilda regler för IPO-R-prov arrangerade av Svenska Brukshundklubben

8. Reglernas tillämplighet

Dessa regler ska, utöver vad som stadgas i FCI:s regler för IPO-R, tillämpas vid officiella IPO-R-prov (med undantag av VM) inom Svenska Brukshundklubben. Om motsägelse skulle uppstå mellan dessa regler och FCI:s IPO-R-regler gäller de senare.

9. Rätt att anordna prov

Officiella IPO-R-prov anordnas av lokalklubb eller distrikt på uppdrag av förbundsstyrelsen (FS).

Uppenbart åsidosättande av fastställda regler kan medföra att arrangör ej ges tillstånd att anordna prov under viss tid.

10. Ansökan om prov och tävlingar

a) Ansökan: Officiella IPO-R prov ska ansökas hos SBK för godkännande och fastställande. Ansökan sker enligt SBK anvisningar. Fastställda tävlingsprogrammet finns på SBK:s hemsida.

b) Tillstånd: Arrangör är skyldig att i god tid inhämta de tillstånd som enligt lagar och förordningar erfordras för provets genomförande.

Om utländsk domare och/eller figurant ska anlitas, ska namnuppgift på denna senast 6 månader före provdagen meddelas förbundskansliet, som via Svenska Kennelklubben (SKK) ansöker om tillstånd från domarens/figurantens hemland. Erhållet tillstånd ska finnas tillgängligt vid tävlingstillfället.

c) Ändringar i tävlingsprogrammet: Ansökan om ändringar i tävlingsprogrammet görs enligt SBK:s anvisningar.

e) Kungörande: Prov kungörs enligt SBK:s anvisningar.

11. Redovisning av prov

För varje hund ska en sammanställning över uppnådda poäng i provets olika delar upprättas. Redovisning av prov sker enligt SBK anvisningar.

Resultat ska även införas i resultatboken (se anvisning sid. 12).

12. Villkor för deltagande

a) IPO-R är öppet för alla hundar, även oregistrerade.

För registrerad hund:

Hunden skall delta under det namn den är registrerad. Resultat för hund som tävlar under oriktiga anmälningsuppgifter stryks.

För utlandsägd hund skall kopia av registreringsbeviset skickas till SKKs kansli för registrering av hundens uppgifter i SKKs databas innan anmälan sker.

Observera att om en utländsk hund delägs av en person boende i Sverige, måste hunden vara omregistrerad i SKK före anmälningstidens utgång.

För oregistrerad hund:

Oregistrerad hund som deltar i prov/tävling ska inneha en tävlingslicens (TAVLIC) utfärdad av SKK. TAVLIC-numret ska anges vid anmälan. Detta gäller även för utlandsägd hund.

b) För förare bosatt i Sverige krävs medlemskap i SBK. För förare bosatt utom Sverige krävs medlemskap i av SKK erkänd utländsk kennelorganisation, alternativt medlemskap i SBK.

c) Föraren ska under året uppnå lägst 12 års ålder.

d) Förare, bosatt i Sverige, får under en och samma tävlingssäsong (= kalenderår) representera endast en lokalklubb och därutöver en eller flera rasklubbar i SBK, vid tävlande med hund av ras hänförd till respektive rasklubb. Undantag gäller dock för förare, vars medlemskap upphör under säsongen. Vid förnyelse av detta kan byte av klubb ske.

e) För hund som uppnått 18 månaders ålder krävs genomgången mentalbeskrivning (MH) för deltagande i prov och tävling. (Med genomgången MH menas att denna är helt genomförd alt. avbrutits av beskrivaren.) För de raser som Svenska Brukshundklubben inte har avelsansvar för kan kravet på MH ersättas av genomfört BPH.

f) För deltagande i IPO-R gäller åldersgränser för hunden enligt sid. 12.

13. Hinder för deltagande

Förare/ägare till hund som deltar i prov får ej tjänstgöra som funktionär inom den klass vari hunden deltar.

SBK:s etiska policy finns på > <http://fido.brukshundklubben.se/Foreningsliv/Policies/>

14. Avstängning av hund

Hund som vid något tillfälle under provet uppträder olämpligt, t.ex. förföljer vilt, utesluts från provet. Sådant beslut fattas av domare i den klass hunden deltar samt införs på resultatlistan och domarprotokollet. Anmälan om avstängning ska omgående insändas till förbundskansliet genom arrangörens försorg. FS äger rätt att avstänga hund för längre eller kortare tid.

15. Anmälan och avgifter

Anmälan till officiella prov och SM görs enligt SBK anvisningar.

Regler kring återbetalning finns i SBK anvisningar.

16. Protest

a) Förare som anser sig ha behandlats orättvist kan söka rättelse genom att avge protest till överdomare eller den domare som fungerar som överdomare. Protest får inte avse domslut utan endast tekniskt fel. Protest ska vara skriftlig och avlämnas till arrangören senast en halvtimme efter att momenten slutförts för dagen i aktuell klass. Protesten ska avgöras innan provet är slut för dagen. Avslagen protest ska skriftligen motiveras.

b) Klagande som inte är nöjd med överdomarens beslut kan besvära sig hos SBK Förbundsstyrelse (FS). Besvär ska skriftligen vara FS tillhanda senast en vecka efter provet.

17. Förares skyldigheter

Hundförare (HF) är skyldig att väl känna till och följa de regler och anvisningar som utfärdas för IPO-R-prov samt de ytterligare anvisningar som meddelas av provledaren (PL).

HF är skyldig att anmäla sitt deltagande till provet i rätt tid. Skulle HF vara förhindrad att infinna sig punktligt, måste han utan dröjsmål meddela PL detta. Varje HF som ställer upp i ett prov, ska infinna sig med utrustning och klädsel som är lämpliga för respektive provgrupp. HF är skyldig att fullfölja alla delmoment, även om han i något delmoment inte uppnått minimipoäng. Provet avslutas med att provresultatet tillkännages och resultatboken överlämnas. Bryter HF provet i förtid, ska detta antecknas i resultatboken tillsammans med motiveringen varför.

Förare som icke följer dessa regler eller i övrigt uppträder olämpligt kan av överdomare och/eller domare uteslutas från provet. (Ska antecknas i resultatboken, se sid 12.)

18. Funktionärer

Tjänstgörande domare och provledare ska vara medlemmar i SBK. För utländsk funktionär, se pkt 10b. Domare får inte tävla i någon klass på tävling där domaren själv dömer. Arrangören utser provledare, som ansvarar för provets genomförande.

För samtliga kategorier av funktionärer gäller att de ska efterleva de etiska regler och riktlinjer som formuleras i dokumentet "Etisk policy för prov och tävlingar inom Svenska Brukshundklubben".

19. Regler m m

Arrangören ska hålla dessa regler och övriga anvisningar för provet etc tillgängliga på provplatsen.

20. Maximering av antalet deltagare

Arrangören bestämmer maximiantalet deltagare i provet enligt bestämmelserna på sid 13. Maximeras antalet deltagare ska medlemmar i arrangerande klubb beredas tillfälle att delta före medlemmar från annan klubb.

Om antalet deltagare ej uppgår till minst fyra, ska arrangören ställa in provet.

21. Grupp- och klassindelning

IPO-R arrangeras enligt FCI:s regler i grupperna spår, ytsök och ruinsök (ej lavin- eller vattensök) samt i klasserna A och B.

22. Certifikat

Certifikat kan endast tilldelas registrerade hundar.

Certifikat tilldelas vinnande hund/hundar under förutsättning att minst 270 p (SG) uppnåtts i klass B. 8

Dessutom tilldelas annan än vinnande hund/hundar certifikat om:

- dennes poängsumma uppgår till minst 286 p (V)
- dennes poängsumma ej understiger segrarens med mer än 5 p (under förutsättning att betyg SG uppnåtts).

23. CACIT vid internationellt prov

Fr.o.m. 2010-01-01 kan SBK arrangera internationellt IPO-R-prov med CACIT.

För att kunna tilldelas CACIT / Reserv CACIT vid internationellt prov ska hunden:

- Innan deltagande vid provet ha erhållit lägst "very good" eller 2:a pris i kvalitetsbedömning på utställning vid lägst 15 månaders ålder i bruksklass eller öppen klass.
- Vid provet ha erhållit betyg lägst "Sehr gut" (SG) i den högsta klassen.
- Vara av ras ur FCI grupp 1, 2 eller 3 och som enligt FCIs rasnomenklatur ska ha arbetsmerit för championat.

Grupp 1: aktuella raser är australian kelpie, beauceron, belgisk vallhund/samtliga varianter, berger picard, bouvier des flandres, briard, schäfer samt border collie.

Grupp 2: aktuella raser är boxer, dobermann, hovawart, riesenschnauzer samt rottweiler.

Grupp 3: aktuell ras är tysk jaktterrier.

(Ovanstående innebär för IPO-R att t.ex. retrieverraserna (grupp 8) inte kan tilldelas CACIT.)

Kontroll av deltagande hunds behörighet att tilldelas CACIT resp Reserv CACIT

Det åligger SBK att innan resultatredovisning till SKKs kansli kontrollera att den hund som tilldelats CACIT resp Reserv CACIT är behörig och har den erforderliga utställningsmeriten.

Föraren ska vid anmälan ange på blanketten när/var hunden har erhållit utställningsmeriten.

Resultatredovisning

Särskild resultatlista för internationellt prov redovisning till SKK ska användas. Ruta för CACIT resp Reserv CACIT ska finnas och vara förkryssad för den/de hund/-ar som erhållit detta.

Ansökan om internationellt prov

SBK ska inkomma till SKK/PtK med sammanställning över de provtillfällen i IPO-R som under det kommande året avses att arrangeras som internationellt prov. Därefter ansöker PtK till FCI enligt fastställda rutiner.

24. Kontroller

Arrangör är skyldig att kontrollera

- att hunden är ID-märkt (Kontroll av ID-märkning kan ske genom stickprov.)
- att registrerad hund gjort mentalbeskrivning MH eller (för icke SBK-raser) BPH, för start i klass A
- att hunden är vaccinerad enligt gällande bestämmelser
- att hund i IPO-R klass B har 2 godkända prov i klass A med minst betyg G i resp. gren *)
- att hund i IPO-R klass A har ett godkänt prov i klass V i resp. gren
- att föraren har giltigt medlemskap.

Tävlande, som ej kan uppvisa giltigt medlemskort ska erlagga en extra avgift om 10 kronor, vilken tillfaller arrangören. Det åligger sådan tävlande att inom tre dagar efter tävlingstillfället hos arrangören styrka sitt medlemskap. Sker inte detta, ska resultatet strykas.

25. Lottning om startordning

Genom provledarens försorg kan lottning om startordning ske på provplatsen vid utlyst tidpunkt och i närvaro av de tävlande. Lottad startordning gäller samtliga moment.

Löptikar kan delta i samtliga prov men måste hållas avskilda från övriga deltagande hundar och prövas som sista deltagare i arrangemanget.

26. Hunds framförande

a) Vid samtliga moment ska hund, om ej annat framgår av reglerna, framföras fritt vid sidan.

b) Förare får inte ta emot hjälp av utomstående.

c) Godis eller hjälpmedel såsom boll, ring o dyl får ej användas från och med att hunden beträder provområdet och till och med att detta lämnats.

*) Anmärkning: Ett godkänt prov i klass A före 2018-12-31 ger rätt att starta i klass B i samma gren.

Internationell Prövningsordning för Räddningshundar (IPO-R)

1 Allmänt

1.1. Syfte och utförande

Syfte

IPO-R ska kvalificera hundarna för deras speciella användningsområde. Det avlagda provet är beviset på en framgångsrik utbildning till räddningshund inom respektive grupp. Det är en av grunderna för en insats inom ansvarig räddningsorganisation.

Användbarheten för insats fastställs och tillerkänns av räddningsorganisationen ifråga. För detta kan även andra krav ställas t.ex. ytterligare kunskaper hos hundföraren, radiokommunikationskurser, fjällkurser, åldersgränser för hund och förare, konditionstest, utrustningsregler, första hjälpen-kurser, funktionsprov osv.

Genomförande

Räddningshundprov kan arrangeras året runt. Kan säkerheten för människor och djur ej garanteras får provet ej genomföras.

Vid stora arrangemang, t.ex. nationella och internationella mästerskap, kan vissa begränsningar ske när det gäller antal deltagare och tidsplanering.

Ett prov kan genomföras med enbart näsarbete eller enbart lydnad i olika grenar och klasser, och då ingår bara den avdelningen. Vid ett sådant prov skrivs poäng och betyg in i resultatboken med anteckning att bara en avdelning prövats.

Exempel: RH-F B Komplett prov, med utbildningsmerit
 RH-F B, N Enbart näsarbetet
 RH-F B, UO Enbart lydnaden

En merit enligt dessa regler, utställningsregler m.fl., kan inte utdelas. För att en merit skall kunna uppnås krävs att båda avdelningarna klarats.

1.2 Förkortningar

Organisation	FCI	Fédération Cynologique Internationale (Internationella Kennelklubben)
	LAO	Nationell Organisation inom FCI (här SKK)
	IRO	Internationale Rettungshunde Organisation
	NRO	Nationell Räddningshundorganisation inom IRO (här SBK)
Regler	IPO-R	Internationell prövningsordning för räddningshundar
	Prov	
Förare/Hund	RH-F	Spårprov
	RH-FL	Ytsöksprov
	RH-T	Ruinprov
	U&G	Lydnad+Miljöprov
	H	Hund
	HF	Hundförare
	HEk	Hundekipage (hund+förare)
Personer	RK	Röstkommando
	HT	Handtecken
	PL	Provledare
	PD	Domare
	Fig	Figurant
Termer	SL	Spårläggare
	F	Spår
	FL	Ytsök
	T	Ruinsök
	UO	Lydnad & Miljöprov
	GS	Grundställning
	ID	Identifikationsföremål
Klasser	V	Klass V (inträdesprov)
	A	Klass A
	B	Klass B
	Avd. A	Näsarbete
Avd. B	Lydnad+Miljöprov	

2. Organisation

2.1 Krav på organisatören

Rättigheter

Tillstånd att arrangera ett prov erhålls av organisatörens organisation (FCI-LAO eller IRO-NRO). Resultaten skall erkännas av alla FCI-LAO och IRO-NRO.

Ett prov får endast hållas om det har minst 4 deltagande HF.

Krav på organisatören

Organisatören måste ha personal, materiel och transportmöjligheter som krävs för provet. Ett prov kan hållas separat eller i samarbete med andra organisationer.

Figuranter och medhjälpare är domarens assistenter och skall alltid följa domarens anvisningar. Om de inte följer domarens anvisningar, t.ex. hjälper en hund att markera o.dyl., skall bytas ut och ersättas.

I persongruppen får bara lugna och socialt säkra hundar användas. Hundar som är störande skall bytas ut.

Tävlingsledare

Organisatören skall ha en kvalificerad Tävlingsledare (PL) från den egna eller annan organisation. PL planerar och övervakar förberedelserna och genomförandet av provet enligt reglerna.

PL skall i god tid försäkra sig om att provområdena överensstämmer med reglerna, och skall stå till domarens förfogande under hela provet.

Ansvar för datum

PL ansvarar för att provet planeras och anmäls korrekt till berörda organisationer och myndigheter.

Administration

PL ansvarar för alla formaliteter. Det rekommenderas att arbeta efter checklista.

Personalbehov

PL ansvarar för att utse nödvändiga och kvalificerade medhjälpare.

Tidsplan

I god tid görs en tidsplan, i vilken tiderna för respektive deltagare framgår. Tidsplanen skall sändas till PD minst 3 dagar före provet.

Observera att varje deltagare i resp. gren och klass skall dömas av samma domare, och att en domare inte skall behöva arbeta mer än 9 timmar per dag.

Resultatlistor

De nationella reglerna rörande överföringen och dokumentationen av provresultaten gäller.

Enheter

Maximalt antal enheter per domare:

Avd. A – Näsarbete:

Klass V	1 enhet
Klass A	2 enheter
Klass B	3 enheter

Avd. B – U&G Lydnad:

Klass V	1 enhet
Klass A	1 enhet
Klass B	1 enhet

En domare skall inte döma mer än 36 enheter per dag.

2.2 Krav på hundföraren

Anmälan vid ankomst till provet

HF skall anmäla sig till provet i rätt tid. Om HF skulle bli försenad måste han anmäla det genast till PL.

HF ansvarar själv för att anmälan kommer in i rätt tid.

Varje HF skall vara rätt klädd och utrustad för respektive gren och klass.

På- och avanmälan

Anmälan hos domaren före resp. avanmälan efter en provavdelning skall göras i utgångsställning med hunden i koppel (ca 1 m) och halsband.

Tjänstetecken och annan utrustning är bara tillåtet där det krävs för resp. provavdelning.

HF skall följa anvisningarna av PD och PL.

Varje HF skall genomföra hela provet, även om någon avdelning inte blivit godkänd.

Provet avslutas med att resultaten tillkännages och resulthäftena delas ut.

Om HF lämnar provet på grund av sjukdom, skada eller annat viktigt skäl, skall PL informeras. Om HF lämnar provet utan tillräckligt skäl skall han diskvalificeras och detta skall införas i resultathäftet.

Djurskydd

Alla nationella bestämmelser om djurskydd, säkerhet och miljö skall beaktas.

Ansvar

HF ansvarar för sig själv och sin hund under hela provet. HF skall ersätta eventuella skador på personer eller egendom förorsakade av HF eller hunden.

Därför skall HF kunna visa PL försäkringsbevis för sig själv och hunden innan provet börjar.

Alla instruktioner av PD eller PL anses frivilligt accepterade av HF, och genomförs på egen risk.

Tillåtna hjälpmedel

Särskilt för näsarbete är följande hjälpmedel tillåtna för taktiken i sökarbetet:

Visselpipa: Innan arbetet påbörjas skall visselpipans ljud visas för PD. När pipan används skall inte röstkommandon användas samtidigt.

Vatten och/eller våt svamp: Får användas vid näsarbete efter godkännande av PD om yttre omständigheter eller vädret kräver det, dock inte vid eller direkt efter påvisande av figurant.

Inte tillåtna hjälpmedel

- GPS och registrerande utrustning under näsarbete, undantag MT.
- Motivationsföremål, leksaker o.dyl.
- Mat, godis.

2.3 Krav på hunden

Åldersgräns

Vid provdagen måste hundens ålder vara minst:

Klass V	15 månader
Klass A	18 månader
Klass B	20 månader

Identifikation av hunden

En hund som inte kan identifieras med tatuering eller microchip får inte delta.

Tillstånd att delta

Hundar får delta oavsett storlek, ras eller om registreringsbevis finns.

En HF får bara delta i ett prov samma dag, och får delta med högst 2 hundar vid ett prov.

En hund får bara delta i 2 grenar under ett prov. Varje prov måste vara helt genomfört innan nästa gren påbörjas.

Krav för klass V: Inga (NRO/LAO-regler skall följas!)

Krav för klass A: Godkänt prov i V i resp. gren

Krav för klass B: Minst 2 prov med betyg G i klass A i resp. gren

Anmärkning: Ett godkänt prov i klass A före 2018-12-31 ger rätt att starta i klass B i samma gren.

Alla klasser kan repeteras så många gånger man vill.

Efter ett icke godkänt prov kan en hund delta i samma gren först efter 5 dagar.

Efter 2 prov i klass A med betyg minst G kan hunden delta i klass B i samma gren följande dag, om minimiåldern uppnåtts.

En hund kan inte föras av flera HF vid samma provarrangemang.

Vid prov med prisutdelning/rangordning skall hunden delta i den högsta klass den uppnått i grenen.

Löptikar kan delta i samtliga prov men måste hållas avskilda från övriga deltagande hundar och provas som sista deltagare i arrangemanget, så långt det är möjligt organisatoriskt.

~~Sjuka och misstänkt smittbärande djur utesluts från samtliga prov och får ej medtas och vistas inom provområdet. (Se sid 4-5 punkt 6.)~~

Resultatbok

Resultatboken är obligatorisk för varje provdeltagare, utställs av den nationella organisationen och ~~måste registreras där.~~

Resultatboken överlämnas till organisatören före provet. Provresultatet ska föras in av organisatören, kontrolleras och undertecknas av PD.

Vid diskvalifikation noteras det i resultatboken (eller med internationella stämpeln "dis"), tillsammans med en anteckning om orsaken.

Vaccinationer

~~Före provet skall bevis på vaccinationer enligt nationella krav uppvisas. (Se sid 3-4 punkt 1.)~~

Karaktärskontroll

PD iakttar hundens karaktär före och under hela provet.

PD är skyldig att avstänga hunden från provet vid uppenbara brister i karaktären eller diskvalificera den vid aggressivt beteende, och omedelbart informera PL som detaljerat beskrivet i **punkt 2.6.**

Uppenbara brister i karaktären:

- Aggressiva beteenden mot främmande personer och andra hundar;
- Avvika från HF eller arbetsområdet.

Olydnad

Visar hunden olydnad, dvs HF har inte hunden under kontroll, ger PD tre chanser för HF att kalla in den.

PD har rätt att bryta arbetet om det är uppenbart att hunden är alltför dåligt förberedd, visar otillräcklig arbetsvilja, inte är under kontroll eller har för stora fysiska problem.

Utrustning

Tjänstetecken är tillåtet, dock inte i ruinsök. Lampor och/eller klockor är tillåtna. Med lampor menas t.ex. blinkande lampor eller ljusstavar för att HF skall kunna se hunden, men inte lampor eller spotlights som hjälpmedel för hunden.

Som halsband kan användas ett normalt halsband som inte modifierats. Antingen har hunden det på sig, eller har HF det med sig. Medicinska halsband (som fästinghalsband) är tillåtna om de sitter löst.

2.4 Infrastruktur

Allmänt

Alla detaljer om redskapen beträffande material, konstruktion och mått finns förutom i texten också i skisserna i bilagan.

För att ett prov skall kunna hållas på ett korrekt sätt måste det finnas tillgång till ytor och planer av tillräcklig storlek och beskaffenhet.

Beslut om tillträde till området för avdelning A förutom själva arbetet fattas av organisatören och PD.

Säkerhet

Områden och redskap måste överensstämja med nationella riktlinjer och bestämmelser för att undvika olyckor. PD kan neka användandet av områden eller redskap om det finns risker för HF eller hund.

Medhjälpare

Medhjälpare skall uppträda neutralt under hundens arbete och inte störa det.

2.4.1 Område för U&G

Allmänt

Om nödvändigt kan PD neka användandet av områden eller redskap om de inte överensstämmer med reglerna.

För U&G måste det finnas en yta av tillräcklig storlek.

Markeringar

Markering av platser skall göras enligt beskrivningen av respektive moment eller skisser. Placering av hinder och lydnadsmoment kontrolleras av PD med hänsyn till lokala förhållanden. Det gäller i synnerhet momenten platsliggande, grupp, distanskontroll och fjärrdirigering. I samråd med PD skall platser markeras för start av resp. moment. Där antal steg anges beräknas varje steg med 0,7 m för uppmärkningen.

Gruppen

Se skiss 10.2.

Det rekommenderas att märka upp två cirklar med radien 2,0 och 2,5 m. Gruppen rör sig på den inre cirkeln och HF på den yttre. Därigenom hålls ett avstånd på 50 cm mellan HF och gruppen.

Gruppen skall bestå av 4 personer varav 2 medför en hund i koppel. Hundarna (en hane och en tik) måste vara socialt säkra och lugna. Gruppen rör sig medurs på cirkeln, och startar och stannar på order av PD eller PL.

Platsliggande

Se skiss 10.1.

Två platser markeras med en linje för hanhundar och en för tikar. Avståndet till hindren skall vara minst 10 m, och mellan hund- och tikplats minst 6 m.

Bärande och överlämnande

Se skiss 10.5 (klass V) och 10.6 (klass A, B)

- 1 bord eller liknande,
- 1 markerad punkt för överlämnande,
- 1 markerad slutpunkt.

Apportföremål

Bruksföremål, maximalt skostorlek, av trä, läder, lättmetall, textil, plast och/eller en kombination av dessa. (**Se tillägg under skiss 10.2**)

Bitstockar, leksaker och liknande gäller inte som bruksföremål. Preparerade föremål (som ihoprullade handskar eller andra hopfogade föremål) är inte heller tillåtna.

Obehagligt material

Se skiss 20.1.

På en yta av ca 3x3 m ligger grovt byggnadsmaterial. Det ska vara tydligt obehagligt att gå på och det skall vara ostadigt bestå av olika material.

Stabil plank

Se skiss 20.2.

En stabil träplanka med två stabila stöd, 4 m lång och 30 cm bred.

Fjärrdirigering i F, FL, T

Se skiss 20.5.

Borden skall vara ca 1x1 m och ca 60 cm höga. Halkskyddande beläggning är tillåtet. Borden får inte svepas in eller markeras.

- 1 markering av startpunkt.
- Lottning av ordningsföljden (i klass B)

Rörlig plank

Se skiss 20.6.

Den rörliga plankan har 2 likadana rullar med ca 40 cm diameter, är 4 m lång och 30 cm bred. Konstruktionen skall medge plankan att röra sig ca 20 cm.

Liknande konstruktioner med samma mått och samma rörlighet är tillåtna, t.ex. 2 fasta underlag med rullar e.dyl.

Stege

Se skiss 20.7.

Pinnstege med 4 m längd. 14 pinnar 5 cm breda, med 30 cm avstånd centrum-centrum. Två bockar eller 14 liknande i början och slutet, höjd ca 50 cm.

Uppgång längd 1,2 m och bredd 0,5 m. Tvärgående ribbor som glidhinder är tillåtna. Uppgången skall vara stabil och sitta stadigt mot stegen.

Tunnel

Se skiss 20.8.

Fast tunnel, diameter 50 cm, längd 3 m. anslutande krypgång av mjukt material, längd 3 m.

Gunga

Se skiss 20.9.

Består av:

- Träplanka ca 3 m lång, ca 30 cm bred
- En stödkonstruktion i vardera änden med anordning för att fästa plankan
- Plankans höjd 40 cm över mark

Upp- och nedgång:

- 2 träskivor, längd ca 1,5 m, bredd ca 30 cm
- Högsta punkt 35 cm över marken
- Tvärgående ribbor som glidhinder är tillåtna.

Gungan består av 2 ställningar och en plankan som hänger från dem i rep eller kättingar, samt en upp- och nedgång. Plankan hänger under ställningarna så att den kan svänga fritt.

Liknande konstruktioner med samma mått och samma möjlighet för plankan att svänga fritt är tillåtna.

2.4.2 Område för näsarbete

F

Vid flera deltagare skall spåren lottas i terrängen.

I klass B skall det finnas en tydlig svårighetsgrad i spåret, t.ex. byte av terräng, diken, korsande stigar och/eller vägar.

Det skall göras noggrann information om spåret till PD och detaljerad spårskiss till hjälp för PD (t.ex. GPS och noggrann spårskiss).

En lätt sväng är inte en riktningsändring, en sådan skall göras som en tydlig vinkel.

ID-föremål

Ett bruksföremål som håller vittring väl. Det ska inte ha färg som avviker kraftigt från terrängen, och skall placeras så att HF inte kan se det.

Föremål

Enbart bruksföremål som håller vittring väl (max. skostorlek), som till färgen inte alltför mycket skiljer sig från terrängen. SL lägger föremålen på spåret utan att stanna upp.

T

Sökområdets gränser skall vara väl synliga eller tydligt markerade.

Figurantlegor skall förberedas i samråd med PD, så att säkerhetsreglerna följs.

T klass V, A

HF skall kunna se hela sökområdet.

T klass A, B

Som störning kan pyrande eld, motorljud, hammarslag, trummande, inspelat ljud i högtalare etc. tillåtas. Störningar skall ske i samråd med PD.

2.4.3 Figuranter

Allmänt

Figuranterna är PDs assistenter, och måste sitta eller ligga stilla och tyst, utan att på något sätt hjälpa HF eller hunden. Det är helt förbjudet att hjälpa hunden vid markering.

Inga föremål som filter, ryggsäckar o.dyl. får lämnas kvar i gömställena.

FL

Figuranternas kläder får inte ha färger starkt avvikande från terrängen, särskilt inte varselfärger eller reflexer.

Figuranterna intar sina platser på anvisning av PD. De bör placeras minst 20 m från varandra.

Figuranterna förhåller sig i sina legor enligt PDs anvisningar. De skall ligga eller sitta och vara på plats 10 minuter före start.

Hunden ska kunna se och komma åt figuranterna, som inte får täckas helt med presenning, filt el.dyl

På order av PD skall figuranten lämna gömslet när han påvisats. Inga liggunderlag får lämnas kvar.

Gömslen kan bytas mellan varje hund. Tidigare använda gömslen kan användas igen.

T

Figuranterna skall vara på plats 10 min före start.

Figuranterna får inte stängas in lufttätt. Var extra försiktig med giftiga gaser i gömställena.

Avståndet mellan figuranterna måste vara minst 10 m, och gömställena måste vara så valda att de medger tydliga och distinkta markeringar.

Gömställena kan alltid användas igen. Tidigare använda gömställena skall lämnas öppna, för att undvika risken för felmarkeringar.

Hunden ska inte ha möjlighet till syn- eller beröringskontakt, övertäckning ska vara så stabil som möjligt.

2.5 Domare (PD)

2.5.1 Behörighet

Ett prov får bara dömas av kompetenta PD, certifierade av arrangörens paraplyorganisation (FCI eller IRO). Paraplyorganisationens bestämmelser gäller.

2.5.2 Allmänt

PDs beslut är slutgiltigt. Vid ett regelbrott finns rätten att protestera.

Vid oförutsedda händelser kan PD besluta att ett moment eller avdelning görs om, men en HF kan inte kräva att ett moment görs om.

PD får inte döma hund som är i hans ägo, besittning eller omvårdnad.

Tjänstgörande PD ska före provet kontrollera de områden han har att arbeta i, och tillsammans med PL göra de ändringar som kan behövas. Om det inte går att göra förändringarna, beslutar PD om provet skall genomföras.

PD skall ha erforderlig skyddsutrustning för sitt arbete, särskilt hjälm och säkerhetskängor vid ruinsök.

2.6 Varning / Avbrytande / Diskvalifikation

Tillkännagivande

Varning, avbrytande eller diskvalifikation beordrad av PD skall omedelbart meddelas HF muntligt med motivering.

2.6.1 Varning

Motivering:

- HF lyder inte en anvisning från PD.
- Otillåten hjälp eller HF vidrör hunden vid näsarbete eller U&G (förutom vid beröm).
- Osportsligt uppträdande.
- Avstår ett moment eller del därav.

Vid den första varningen dras 5 poäng av, vid en andra varning avbryts provavdelningen.

2.6.2 Avbrytande

När en provavdelning avbrutits skall den vara icke godkänd. De dittills uppnådda poängen behålls, med obligatoriskt avdrag av 61 poäng i avdelning A, eller 31 poäng i avdelning B. HF startar i eventuellt återstående avdelning.

Motivering:

- Hunden lämnar provområdet och kommer inte till HF efter tredje kommandot.
- Hunden visar olydnad, efter tredje kommandot.
- Otillräcklig förberedelse.
- Otillräcklig arbetsvilja.
- Skotträdsla.
- Mentala brister.
- Tydliga kroppsliga brister hos hunden och/eller HF..
- Andra varningen.
- HF använder godis eller leksak under arbetet.
- Andra felmarkeringen.

2.6.3 Diskvalifikation

Motivering:

- Osportsligt uppträdande av HF före, under eller efter provet.
- Användande av tvångsmedel på hela provområdet och angränsande områden.
- Hunden visar aggressivitet mot personer eller djur.
- Hunden skadar en figurant.
- HF lämnar provet utan motivering.

Vid diskvalifikation avbryts deltagaren omedelbart, och får inga poäng för hela provet.

Diskvalifikation skall föras in i resultatbok och resultatlista med motivering.

PD ska sända en skriftlig rapport till IRO:s utbildningsansvariga eller respektive FCI LAO. Där beslutas om ev. ytterligare åtgärder. En preventiv avstängning i väntan på beslut kan förekomma.

2.7 Sanktioner och protester mot regelbrott

Protest

Protest kan endast göras mot regelbrott, men inte mot beslut av PD.

En HF som vill protestera mot ett PD-beslut som strider mot reglerna kan göra det samma dag upp till en halvtimme efter sista hundens arbete. Protest skall göras skriftligt med motivering och lämnas till PL tillsammans med en avgift på € 300:-.

Om protesten avslås, behåller arrangören avgiften.

Protest-instans

Protest-instans är PL och berörd PD.

Kan de inte enas, lämnas frågan vidare till arrangörens huvudorganisation, som får fatta beslutet.

Vid internationella arrangemang bör instansen för hantering av protester beslutas och införas i specifikationerna för arrangemanget.

Hantering av protest

Protest skall hanteras omedelbart efter att den lämnats in.

Vittnen kan tillfrågas.

Protest-instansens beslut är slutgiltigt.

3 Utförande och bedömning

3.1 Allmänna bestämmelser

Bedömning av prestationer görs enbart enligt dessa regler, och ges i form av betyg och poäng. Betyg och motsvarande poäng skall avspegla utförandet av momentet.

Vid lika poäng avgörs placeringen av resultaten i avd. A (näsarbete) före avd. B (U&G).

Vid totalbedömningen ska bara hela poäng ges. Detta hindrar inte, att man i enskilda moment kan ge del av poäng. Om det i slutresultatet på en avdelning rent matematiskt inte skulle föreligga några helpoäng, avrundas poängtalet uppåt eller nedåt allt efter helhetsintrycket av momentet.

Ett prov gäller som godkänt, om hunden i varje avdelning uppnår minst 70 % av möjliga poäng.

De nationella reglerna rörande överföringen och dokumentationen av provresultaten gäller.

Ett fel som är genomgående för hela arbetet (t.ex. snett sättande) ska inte bestraffas alltför hårt i varje moment. Ett sådant fel kan också nämnas vid redovisningen och tas hänsyn till vid helhetsbedömningen.

Specifikationerna i kapitel 3 gäller, liksom den ytterligare punkter och bedömningsanvisningar som nämns vid resp. moment och avdelning.

3.2 Betyg

V	=	Föredömlig
SG	=	Mycket god
G	=	God
B	=	Godkänd
M	=	Bristfällig

Poängtabell:

	V	SG	G	B	M
Poäng	Föredömlig	Mkt god	God	Godkänd	Bristfällig
5 p.	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0–0
10 p.	10,0	9,5–9,0	8,5–8,0	7,5–7,0	6,5–0
15 p.	15,0–14,5	14,0–13,5	13,0–12,0	11,5–10,5	10,0–0
20 p.	20,0–19,5	19,0–18,0	17,5–16,0	15,5–14,0	13,5–0
30 p.	30,0–29,0	28,5–27,0	26,5–24,0	23,5–21,0	20,5–0
40 p.	40,0–38,5	38,0–36,0	35,5–32,0	31,5–28,0	27,5–0
50 p.	50,0–48,0	47,5–45,0	44,5–40,0	39,5–35,0	34,5–0
60 p.	60,0–58,0	57,5–54,0	53,5–48,0	47,5–42,0	41,5–0
70 p.	70,0–67,5	67,0–63,0	62,5–56,0	55,5–49,0	48,5–0
80 p.	80,0–76,5	76,0–72,0	71,5–64,0	63,5–56,0	55,5–0
100 p.	100,0–96,0	95,5–90,0	89,5–80,0	79,5–70,0	69,5–0
200 p.	200,0–191,0	190,0–180,0	179,0–160,0	159,0–140,0	139,0–0
300 p.	300,0–286,0	285,0–270,0	269,0–240,0	239,0–210,0	209,0–0
Procent:	min. 96 %	95–90 %	89–80 %	79–70 %	69–0 %

3.3 Utförande och bedömning av Lydnad och Miljöprov (U&G)

3.3.1 Bedömning av HF och hund

Allmänt – HF

- Uppförande
- Samarbete
- Sportsligt uppträdande tas med i bedömningen

Att HF står bredbent är generellt felaktigt och ska belastas resp. moment.

Allmänt – hund

Arbetsglädje, förighet, styrbarhet, rörlighet, kondition, uthållighet och helhetsintryck, liksom skottfasthet.

RK och HT

HF väljer själv vilka röstkommandon (RK) eller handtecken (HT) som används, de måste dock vara korta. Hundens namn räknas som ett RK.

Behövs ett andra kommando för att hunden ska utföra ett moment, sänks betyget härför med två betygssteg.

Om hunden vägrar utföra ett moment betyder det 0 poäng. Nytt försök medges inte.

Om hunden utför ett moment först efter 3:e kommandot blir betyget Underkänt (M). Om den inte utför momentet blir poängen 0.

Det skall vara ett uppehåll på ca 3 sek före nästa kommando.

HF kan välja att använda bara RK eller HT. Använder han båda skall det göras samtidigt. Överträdelser påverkar betyget för momentet.

RK eller HT som inte används skall inte påverka betyget.

Hjälper

Extra RK, HT, kroppsrorelser eller andra hjälper beaktas vid betygsättningen.

Linförighet / Fritt följ

Hunden framförs i naturlig gångart. Hunden följer HF i höjd med knäet, uppmärksam, glatt, nära och rakt. Vid halt sätter sig hunden själv, nära och rakt.

Växla ställning

När HF givit RK/HT skall hunden inta den nya ställningen snabbt, utan att tveka, rakt och uppmärksam.

Helomvändningar och grundställning (GS)

Helomvändning skall göras åt vänster, 180°. Två varianter av detta:

- Hunden gör en högervändning bakom HF.
- Hunden gör en helomvändning 180° åt vänster intill HF.

Den avslutande GS kan göras antingen framför eller tätt bakom HF.

Inkallning, sitta framför och grundställning (GS)

Hunden skall komma glatt och villigt, sätta sig nära och rakt framför HF och efter 3 sekunders paus inta GS på HF:s kommando.

Stege / Rörlig plank / Gunga

Fel som medför poängavdrag är t.ex.:

- Tvekande eller slarvigt upphopp
- Tvekande, osäker gång
- Tvekan när ställning ska intas
- Att inte komma fram till slutet av hindret.

Upprepade fel

Ett marginellt fel som är genomgående för hela arbetet (t.ex. snett sättande) ska inte bestraffas alltför hårt i varje moment. Ett sådant fel kan nämnas vid redovisningen och tas hänsyn till vid helhetsbedömningen.

3.3.2 Lottning och ordningsföljd av momenten

Klass V

I klass V görs ingen lottning av ordningsföljden i U&G, momenten görs i reglernas ordningsföljd.

Klass A, B

Ordningsföljden lottas innan provet börjar och gäller för alla deltagare.

Fritt följ görs som det första momentet, och platsliggande som det sista. Alla miljömoment görs i ett block med en lott. PD bestämmer ordningsföljden inom blocket.

Sedan lottas momenten som följer:

- Distanskontroll
- Apportering
- Bärande och överlämnande
- Fjärrdirigering
- Miljöblock (stege, rörlig plank eller gunga, tunnel)

Ändra ställning B, Fjärrdirigering B

Ordningsföljden mellan ställningar och borden skall lottas.

3.3.3 Momentens början och slut

Utförande

Varje moment i U&G börjar och slutar i utgångsställning (GS) på order av PD.

I GS sitter hunden nära och rakt på HF:s vänstra sida, så att hundens skuldra är vid HF:s vänstra knä. Avvikelse påverkar betyget.

Om HF flyttar sig under ett moment utan tillåtelse av PD eller utan att det ingår i momentet skall det påverka betyget.

Hunden skall utföra momenten glatt och villigt.

GS före momentet och vid halter skall hunden inta själv, utan RK/HT.

I miljöblocket börjar momenten i GS ca 2 steg framför hindret och slutar med GS efter hindret om inte annat anges vid resp. moment.

Kort beröm efter ett moment är tillåtet.

När hunden efter inkallning sitter framför HF, kan den inta GS direkt eller gå tätt runt HF.

3.3.4 Bedömning av skottberördhet

På planen

Under lydnadsmomenten och platsliggande avfyras 2 skott med 6 mm startpistol.

Utförande

Skotten avfyras med 3–5 sek intervall under det första momentet på anvisning av PD.

Skotten avfyras uppåt av en medhjälpare.

Bedömning

Hunden skall vara oberörd.

Om den platsliggande hunden ställer eller sätter sig upp vid skottet, eller om den lämnar platsen max 3 meter, kan den få några poäng.

Visar hunden aggressivitet efter skotten anses detta som en begränsad felaktighet så länge som HF har fullt kontroll över sin hund.

Full poäng kan en hund bara få om den är oberörd av skott.

PD kan begära ett ytterligare skottprov utöver U&G-momenten.

Är hunden skotträdd, avbryts U&G för den.

3.3.5 Linförighet / Fritt följ

Linförighet	Hunden förs i koppel
Fritt följ	Hunden förs utan koppel

Utförande

PD ger order att starta. Allt annat, som vändningar, halter, byte av gångart etc. görs utan order av PD eller PL.

HF börjar övningen med att gå 50 steg rakt fram på mittlinjen i normal takt utan att stanna upp. Under denna del skall skott avfyras. Efter helomvändning och ytterligare 10–15 steg görs språngmarsch och långsam marsch med minst 10 steg av vardera.

Växlingen mellan språngmarsch och långsam marsch ska ske utan mellansteg. De olika gångarterna måste skilja sig tydligt från varandra.

Därefter återgår HF till vanlig marsch, gör utan att ändra gångart en högvändning, går 20–25 steg, gör en högvändning, går 25–30 steg, gör helomvändning och efter 10–15 steg en halt.

Efter ytterligare 10–15 steg en vänstervändning och gör halt vid utgångspunkten.

Bedömning

Avvikelse framåt, bakåt eller åt sidan, långsamt eller snett sättande, sträckt koppel, tryckt uppträdande av hunden samt extra kommandon eller hjälper beaktas vid betygsättningen.

Fritt följ med grupp

I moment "Fritt följ med grupp" värderas arbetet i gruppen som en tredjedel av totala poängen.

3.3.6 Persongrupp

Klass V	Hunden förs i koppel
Klass A, B	Hunden förs utan koppel

Utförande

Innan HF går in i gruppen skall gruppen stanna på PDs anvisning.

Från grundställningen går ekipaget i vanlig marsch mot gruppen och rundar den tätt moturs, så att hunden direkt möter de båda hundarna i gruppen.

HF gör en halt medan gruppen rör sig och minst en person och båda hundarna passerar.

På PDs order stannar gruppen.

Därpå för HF sin hund i gruppen enligt skissen, i form av en åtta. HF skall runda de två personerna som medför hund. Därefter gör HF halt mitt i gruppen, och gruppen börjar röra sig igen.

Därpå lämnar ekipaget gruppen och avslutar i grundställning vid utgångspunkten.

Klass V: Efter gruppmomentet kopplas hunden loss.

Bedömning

I gruppen måste hunden uppträda socialt säkert. Brister i koncentration, extra RK eller HT beaktas.

Om hunden visar aggressivitet och angriper en hund i gruppen blir den diskvalificerad.

3.3.7 Platsläggande och inkallande

Utförande

Från grundställningen går HF med hunden i fritt följ rakt fram. Efter 10–15 steg ska hunden på RK och/eller HT genast lägga sig utan att HF avbryter gångarten eller tittar bakåt. Efter ytterligare ca 30 steg stannar HF och vänder sig mot den liggande hunden.

På order av PD kallar HF in hunden med RK eller HT, varvid hunden snabbt ska komma och sätta sig tätt framför HF.

På RK ska hunden inta grundställning.

Bedömning

Felaktigheter i utförandet, långsamt eller sent läggande, oroligt liggande, långsam inkallning, snett sättande och extra kommandon beaktas vid betygsättningen.

3.3.8 Växla ställning

Utförande

10 steg från bordet intar HF grundställning. Därifrån sänder han hunden till bordet. Hunden skall hoppa upp på bordet och bli stående.

På bordet skall följande ställningar visas på order av PD: Sitt – Ligg – Stå.

Därefter kallar HF in hunden på PDs order. Hunden skall sätta sig tätt framför HF, och på ett RK inta grundställning.

Bedömning

Tveksamt upphopp, långsam inkallning, felaktigheter i avslutningen samt axtra kommandon beaktas vid betygsättningen.

Missade ställningar ger avdrag enligt beskrivningen i resp. klass.

3.3.9 Apportering

Apportföremål skall tillhandahållas av organisatören enligt 2.4.1. *(Se tillägg under skiss 10.2)*

Klass A

HF väljer apportföremål bland de framlagda.

Klass B

PD väljer ett av föremålen vid provets början, och det skall användas av alla deltagare.

Utförande

Med hunden i fritt följ hämtar HF apportföremålet från dess plats i närheten av startpunkten omedelbart före momentet, och lägger det tillbaks efter momentet.

Från startpunkten kastar HF ut föremålet ca 10 steg. RK för "apport" får inte ges förrän föremålet ligger helt stilla.

Hunden sitter fritt bredvid sin HF och ska efter ett RK "apport" eller HT, i snabbt springa till föremålet, ta upp det genast och springa lika snabbt tillbaka till HF.

Hunden ska sätta sig tätt framför sin HF och hålla fast föremålet. Efter ett kort ögonblick tar HF föremålet från hunden med RK "loss".

På ett RK ska hunden inta grundställningen.

HF får inte lämna sin plats under hela momentet.

Bedömning

Exempel på felaktigheter som ger poängavdrag:

- Långsamt utförande
- Slarvigt gripande
- Tappa föremålet
- Leka med eller tugga föremålet

Föt kort eller för långt kast, liksom extra hjälper av HF bealtas också.

Lämnar HF sin plats innan momentet avslutats blir poängen 0.

Kommer inte hunden med föremålet till HF blir poängen 0.

3.3.10 Bärande och överlämnande

Utförande

En funktionär skall finnas som mottagare.

Från grundställning ger HF ett RK och/eller HT till hunden att hoppa upp på ett bord, varifrån han lyfter upp hunden, bar den 10 steg rakt till mottagaren. Hundens svans måste vara fri.

HF bör kunna bära sin hund.

Om HF inte har kraft att bära sin hund, skall en funktionär lyfta upp den från bordet, bära den och överlämna den till mottagaren. HF går bredvid fram till överlämnandet, varefter resten av momentet utförs enligt ovan.

Klass V

Efter överlämnandet följer HF bäraren 10 steg. HF går på samma sida som hundens huvud. HF får tala med hunden.

När hunden ställts ned avslutar HF momentet med grundställning.

Klass A, B

När HF överlämnat hunden till mottagaren, bär denne hunden ytterligare 10 steg och ställer ner den medan HF stannar kvar.

Hunden ställs ned med huvudet mot HF och skall stanna kvar tills HF på PDs order kallar in den med ett RK. Hunden skall komma snabbt och villigt och sätta sig tätt framför HF. På ett RK skall hunden inta grundställningen.

Bedömning

Om hunden inte är samarbetsvillig, orolig vid bärandet, morrar lätt eller drar sig undan, skall det beaktas. Hoppas hunden ner blir betyget M.

Om hunden lämnar bäraren när den ställts ned men före PDs order, blir betyget högst B.

3.3.11 Platsliggande med störning

Utförande

Innan den andra hunden börjar sitt arbete, går HF med sin hund under fritt följ till anvisad plats och intar grundställning där.

På PD:s order lägger HF sin hund med ett RK eller HT, utan att lämna något föremål hos hunden.

Därpå går HF minst 40 steg till anvisad plats och stannar lugnt, vänd mot hunden.

Under den andra hundens övning 1 går HF självmant med i gruppen och därefter tillbaka till sin plats.

På PD:s order går HF fram till sin hund och ställer sig vid dennes högra sida.

På förnyad uppmaning från PD ger HF RK "sitt" eller HT. Hunden måste sätta sig snabbt och rakt.

Bedömning

Om hundel ligger oroligt eller okoncentrerat, sätter eller ställer sig upp för tidigt, eller kommer kommer HF till mötes i samband med avslutandet skall beaktas

Extra RK/HT eller andra hjälper, oroligt uppträdande av HF liksom andra dolda hjälper skall beaktas.

3.3.12 Obehagligt material

Utförande

HF intar grundställning med hunden framför hindret.

Med RK "fot" går HF under fritt följ över hindret fram och tillbaka. På återvägen görs en halt, varvid hunden snabbt skall sätta sig.

När hindret lämnats avslutas momentet i grundställning.

Bedömning

Osäkerhet, tveksamhet och undvikande av material skall beaktas.

3.3.13 Tunnel

Utförande

HF intar grundställning med hunden framför hindret.

På RK "kryp" och/eller ett HT ska hunden krypa genom hindret.

När hunden krupit igenom hindret ska den stanna på ett RKoch/eller HT.

På PD:s order förflyttar HF sig till hunden och intar grundställning med RK "fot" eller HT.

Bedömning

Osäkerhet, tvekan och/eller slarvigt beteende ska beaktas.

Om hunden inte lämnar hindret eller inte stannar på kommando blir betyget M.

3.3.14 Stabil plank

Utförande

HF intar grundställning med hunden framför hindret.

På RK "hopp" och/eller HT skall hunden hoppa upp på plankan och på RK "stanna" genast stanna.

På order av PD går HF fram till i höjd med hunden, ger RK eller HT för "fortsätt" samt går vid hunden. Efter hindret görs halt i grundställning.

Hunden ska avverka plankans hela längd utan att visa rädsla eller försöka hoppa ner.

Bedömning

Osäkerhet, tvekande eller slarvig gång på plankan, springer före eller släpar efter skall beaktas.

3.3.15 Distanskontroll

Utförande

Från grundställningen går HF med hunden i fritt följ rakt fram.

Efter 10–15 steg skall hunden på RK "sitt" och/eller HT genast sätta sig, utan att HF stannar upp eller tittar bakåt.

Efter ytterligare 40 steg stannar HF och vänder sig mot hunden. På PD:s order kallar HF in hunden med ett RK eller HT. Hunden skall komma glatt och snabbt.

När hunden kommit halvvägs ger HF ett RK och/eller HT för "ligg", varvid hunden genast ska lägga sig.

Klass A

På order av PD kallar HF in hunden med ett RK eller HT, varvid hunden snabbt ska komma och sätta sig tätt framför HF.

På ett RK och/eller HT ska hunden inta grundställningen

Klass B

På order av PD skall hunden på RK "stå" och/eller HT ställa sig upp.

På PD:s order kallar HF in hunden med RK och/eller HT, varvid hunden snabbt ska komma och sätta sig tätt framför HF.

På ett RK och/eller HT ska hunden inta grundställningen

Bedömning

Vid första inkallningen, om hunden inte åtyder ligg-kommandot inom ca 10 steg blir betyget högst M.

En missad ställning medför neddrag enligt beskrivning i resp. klass.

3.3.16 Fjärrdirigering

Klass A HF meddelar PD vilken ordningsföljd han valt.

Klass B Ordningsföljden lottas.

Utförande

HF intar grundställning med hunden vid utgångspunkten.

På order av PD skickar HF hunden, utan att förändra sin egen position, med RK "framåt" och/eller HT till en tydligt markerad punkt ca 20 m längre fram, där den med RK eller HT kommenderas "stanna".

Efter ca 3 sek uppehåll sänder HF, utan att förändra sin position, hunden med RK och/eller HT till det första bordet. På RK ska hunden hoppa upp på bordet och på RK stanna där.

HF skickar hunden sedan till nästa bord som hunden också ska hoppa upp på och stanna. Samma gäller för det tredje bordet.

Från tredje bordet ska hunden med RK "hit" eller HT kallas in till HF och ska sätta sig tätt framför honom. På RK "fot" eller HT ska hunden inta grundställningen.

Hunden skall stanna ca 3 sekunder vid den markerade punkten och på varje bord.

HF får ändra sin kroppsställning i den riktning han sänder hunden, även sätta ut en fot, men utan att lämna sin plats.

Bedömning

Exempel på felaktigheter som ger poängavdrag:

- Tveksamt springande till anvisat mål
- Stor avvikelse från ideallinjen
- Tvekan vid upphopp på borden
- För tidigt lämna borden eller mittpunkten
- Tvekan att inta en ställning
- Långsam inkallning
- Hjälper från HF som t.ex. extrakommandon
- Fel vid avslutningen

3.3.17 Rörlig plank

Utförande

HF intar på lagom avstånd från hindret grundställning med hunden. På RK "hopp" och/eller ett HT ska hunden hoppa upp på plankan och på RK "stanna" genast stanna. På PD:s order går HF fram i höjd med hunden och med ett RK eller HT följer hunden fram till slutet av hindret.

Där ska hunden stanna självmant. På PD:s order och ett RK eller HT fortsätter HF några steg efter hindret. Där gör HF halt och hunden intar själv grundställningen.

Bedömning

Tvekande vid upphoppet, osäkerhet eller slarv, springa före eller sacka efter är fel som ska beaktas.

3.3.18 Stege

Utförande

HF intar på lagom avstånd från hindret grundställning med hunden. På RK "framåt" och/eller ett HT ska hunden gå via uppgången på pinnstegen ända fram till sista pinnen vid stegens slut och stanna självmant där.

Klass A

Så snart hunden kommit upp med framtassarna på den första stegpinnen får HF följa hunden vid sidan av stegen utan att röra vare sig hunden eller stegen. Från stegens slut lyfter HF ner hunden och på RK "fot" eller HT ska den inta grundställningen.

Klass B

HF står kvar tills hunden nått den sista stegpinnen med framtassarna. På PDs order går HF fram till sin hund. Från stegens slut lyfter HF ner hunden och på RK "fot" eller HT ska den inta grundställningen.

Bedömning

Osäkerhet, tvekande och/eller slarvig klättring, springa före eller släpa efter är fel som skall beaktas.

3.4 Utförande och bedömning av Näsarbete

3.4.1 Allmänt

Före start	HF väntar tillsammans med sin hund utom synhåll till dess han ropas fram. Hunden kan bära tjänstetecken eller liknande samt ev. halsband. Rullmarkerande hund har rullen på sig. Små klockor eller pinglor på hunden är tillåtet. I mörker är det tillåtet att fästa en liten lampa på hunden (Inte spotlights eller belysningslampor).
Anmälan	HF anmäler sig i grundställning med kopplad hund och meddelar PD hur hunden markerar.
Taktik	PD beskriver sökområdet med hjälp av kartskiss. Områdets gränser skall vara tydliga, naturliga eller uppmärkta. Efter PDs beskrivning skall HF analysera situationen och meddela sin taktik. PDs beskrivning skall innehålla: <ul style="list-style-type: none">• Vad har hänt• Sökområdet• Byggnader och terräng• Svar på HF:s frågor• Infrastruktur• Risker
Söktid	Tidtagningen startar efter det att HF redogjort för sin taktik.
RK/HT	Valfria och upprepade RK och HT för att dirigera hunden är tillåtna, men onödigt upprepade kommandon att söka är felaktigt.
Markering	HF skall anmäla en markering till PD, och får bara påbörja påvisning på PDs anvisning.
T, FL	Efter PDs beskrivning av området skall HF analysera situationen och meddela PD sin taktik. Om HF vill ändra taktik under sökandet ska PD informeras, tiden stoppas inte. PD avgör om sökandet skall avslutas när alla figuranter hittats. Denna del av provet slutar med att HF avanmäler sig och PD meddelar betygsättningen.

3.4.2 Bedömning av HF

Allmänt	<ul style="list-style-type: none">• Förändring av hunden (förararbetet, pressa eller hålla tillbaks hunden, läsa sin hund)• Samarbete• Rationell insats med hunden
Taktik	Bedöma situationen, utnyttja sin valda taktik, överblick över hunden under hela arbetet. Viktiga punkter är bl.a.: <ul style="list-style-type: none">• Hänsyn till terrängens beskaffenhet och form• Vindriktning• Utnyttja hundens förmåga• Ev. byggnader (ingångar, struktur...)• Senast kända platser för de saknade Dessutom i FL, T: <ul style="list-style-type: none">• Uppfatta läget, fatta beslut och genomförande• Fråga vittnen, var de var och vad de sett• Meddela sin taktik med motivering• Sänds hunden från lämpligt ställe• Översikt över genomsökta/inte sökta områden• Avslutande rapport (sökta områden, var fanns figuranterna)
FL:	Om HF hittar en figurant görs inget avdrag, om HF låter hunden söka fritt och den sedan markerar korrekt.

3.4.3 Bedömning av hunden

Allmänt	<ul style="list-style-type: none">• Förighet, styrbarhet• Arbetslust / vilja att hitta• Rörlighet, fitness och uthållighet• Självständighet och arbetsglädje• Besvära eller skada en figurant• Helhetsintryck av arbetet
Styrbarhet	Samarbete med HF, snabbt och målinriktat arbete med stor sökmotivation, samarbete HF-hund.
Sökintensitet	Energi, sökbeteende, temperament, motivation, arbetsglädje.
Rörlighet	Sättet att röra sig, hantera svårigheter och uthållighet.
Självständighet	Utpräglad lust att lösa uppgifterna.
FL, T dessutom	Systematiskt sökarbete i området.

3.4.4 Markeringar

Allmänt	<p>HF skall före sökarbetet meddela PD hur hunden markerar.</p> <p>Varje hjälp från HF, figurant eller spårläggare är förbjuden och sådan markering ger 0 poäng.</p> <p>HF anmäler markeringen och får efter PDs order bege sig till hunden, alt. göra påvisning.</p> <p>Hunden ska markera/påvisa självständigt och intensivt tills HF kommer fram.</p> <p>För att avsluta en markering får HF nära figuranten kalla in hunden eller hämta den. För korrekt avslut skall hunden visa tydlig ändring i beteende när HF tar kontakt med figuranten. Därvid skall hunden lugnt stanna på anvisad plats.</p>
FL:	<p>Innan HF sänder hunden skall han meddela om han går tillbaks med sin okopplade hund till den plats där han anmälde markeringen, eller sänder den från fyndstället.</p> <p>En motiverad ändring av taktik är alltid möjlig.</p>
T:	<p>HF kan sända hunden en gång från fyndplatsen eller gå ut ur området för att sända därifrån. Om figuranterna inte tas fram är det inte felaktigt att markera dem igen. I så fall hämtar HF hunden och sänder den igen från utsidan av området.</p>

Skallmarkering (F, FL, T)

Utförande	Vid skallmarkering riktar sig hunden tydligt mot figuranten och ger ihållande skall riktat mot fyndplatsen tills HF på PDs order kommer fram och avslutar markeringen.
------------------	--

Lämna markeringsstället

	<p>Om hunden lämnar markeringsstället kort en gång med själv återvänder, blir betyget högst B.</p> <p>Om hunden lämnar igen blir betyget M. Om hunden inte återvänder självständigt blir det 0 poäng.</p>
T:	<p>Vid skallmarkering riktar sig hunden tydligt mot vittringskällan och ger ihållande skall mot fyndplatsen tills HF kommer fram och avslutar markeringen.</p> <p>Hunden ska inte röra figuranten. Vid slutna gömslen som hunden kan nå ska den tydligt och exakt visa var vittringen är. Att försöka ta sig in är inte felaktigt.</p>

Bedömning	<ul style="list-style-type: none">• Utförande• Skallet• Uppträdandet på fyndstället
------------------	---

Rullmarkering (F, FL, T)

Utförande

Rullhunden ska ha ett särskilt halsband för rullen. Om norsk rulle används ska kontrolleras att hunden lätt kan gripa den och ha möjlighet att tappa den. Halsbandet ska ha en säkerhetsutlösning för att skydda hunden mot skador. När hunden hittat en figurant tar den rullen i munnen och återvänder till HF. Ett avlämnande som vid apportering krävs inte. HF tar rullen ur hundens mun och låter hunden på kommando föra HF snabbaste väg till fyndplatsen. HF måste hela tiden ha kontakt med hunden. Påvisningen kan göras i en lina av max 10 m längd. I ruinsök får inte påvisning göras i lina. När hunden nått fram till figuranten ska den stanna själv. HF går fram till hunden, kopplar loss den och avslutar påvisningen.

Bedömning

- Utförande
- Gripa rullen
- Bära rullen direkt till HF utan att släppa den
- Närmaste väg till fyndplatsen vid påvisandet
- Att hålla rullen löst är inte fel, men kraftigt tuggande ger betygsneddrag.

Att vid okopplat påvisande tillfälligt tappa kontakten på grund av terrängen ska inte ge betygsneddrag. Om hunden vid tät terräng tillfälligt stannar upp tills HF hinner ikapp och sedan fortsätter är inget fel. Kort RK för att stanna upp och sedan fortsätta är tillåtet om terrängen gör det nödvändigt.

Frimarkering (F, FL, T)

Utförande

Vid frimarkering springer hunden snabbaste väg mellan fyndplatsen och HF fram och tillbaka och för därigenom HF till fyndplatsen. Hunden får inte kopplas vid något tillfälle under markeringen.

Detta beteende ska hunden fortsätta med tills HF kommit fram till fyndstället.

Dessutom måste hunden hos HF genom tydligt signalbeteende visa att den hittat en figurant. Före arbetet ska HF informera PD om vilket signalbeteende hunden använder.

Det kan t.ex. vara:

- Hoppa upp mot eller knuffa HF
- Skälla på HF
- Ögonkontakt mellan hund och HF

Bedömning

- Utförandet
- Att HF snabbt kommer till fyndstället.

Påvisning (F)

Utförande F

Vid påvisning ligger, sitter eller står hunden vid föremålet eller SL

Detta beteende ska hunden fortsätta med tills HF kommit fram till föremålet eller personen.

Hundens beteende ska vara konsekvent, så att påvisandet är tydligt. Hunden ska inta sin ställning snabbt och vara lugn vid SL utan att vara påträngande.

Bedömning

Varje hjälp från HF, figurant eller SL är förbjuden och sådan markering ger 0 poäng. Om hunden besvärar figurant eller SL ska det beaktas vid betygsättningen.

Oro eller otydligt beteende vid markering ska beaktas.

3.4.5 Markeringsövning

Markeringsövning FL (A), F (V)

- Utförande** Platsen för markeringsövning skall finnas utanför sökområdet. Figuranten går till sin plats utan att hunden kan se det.
- På order av PD gör HF hunden klar och sänder den med ett RK och/eller ett HT till figuranten, som sitter eller ligger synligt på ca 30 m avstånd. Hunden ska ta snabbaste väg och omedelbart markera.
- Hunden ska tydligt och utan hjälp från HF markera på det sätt HF anmält. HF anmäler markeringen. Beroende på markeringsätt går HF på PDs order till figuranten eller leds dit av hunden.
- HF avgör själv hur markeringen avslutas.
- Markering med skall ska pågå ca 15 sek. På PDs order går HF fram till hunden och intar grundställning. Därefter följer det vidare näsarbetet.
- Utförandet sker på motsvarande sätt vid rull- eller frimarkering.
- Bedömning** Om hunden inte markerar figuranten eller lämnar den genast efter markering och går tillbaks till HF blir poängen 0.
- Om hunden inte går direkt eller tar omvägar, tvekande markering eller ojämnt skall ska beaktas.

Markeringsövning T (A)

- Utförande** Startpunkt 10 m (markeras på marken) från figurantens gömställe, som kan vara ett rör med lucka eller en låda.
- Övningen sker utanför sökområden, skall synas tydligt och visas för HF.
- På order av PD gör HF hunden klar och sänder den mot gömstället med ett RK och/eller HT.
- Hunden ska markera när den fått vittring vid gömstället. När hunden markerat får HF gå fram till hunden och lägga ner den ca 3 m från gömstället, och där ska den ligga lugnt och inte störa bärgningen av figuranten. Så snart öppningen är tillräckligt stor släpper HF fram hunden till figuranten.
- Markering med skall ska pågå ca 15 sek. Därefter följer det vidare sökarbetet.
- Övningen utförs på motsvarande sätt vid rull- eller frimarkering.
- Bedömning** Om hunden inte markerar figuranten eller lämnar den genast efter markering och går tillbaks till HF blir poängen 0.
- Om hunden inte går direkt eller tar omvägar, tvekande markering eller ojämnt skall ska beaktas.

3.4.6 Spår

Allmänt

HF väntar på anvisad plats med sin förberedda hund tills han ropas fram.

HF anmäler sig hos PD med hunden i koppel och i grundställning, samt meddelar hur hunden markerar.

Hunden kan arbeta fritt eller i en 10 m lång lina i halsband eller spårsele.

Om hunden rullmarkerar skall rullen vara anbringad på hunden från början.

Påsläppsområdet beskrivs tydligt av PD. HF får fritt röra sig utanför baslinjen, och kopplar loss hunden för att sända ut den att leta upp ID-föremålet.

Utförande

HF följer sin hund på ett avstånd av 10 m, även vid frispår.

När hunden hittar ett föremål ska den genast ta upp det eller tydligt markera det utan hjälp av HF.

När hunden markerat ett föremål går HF fram till hunden. HF håller upp föremålet för att visa PD att hunden hittat det.

Därefter fortsätter HF spårarbetet.

Under spårarbetet följer HF sin hund på ett avstånd av 10 m. PD följer ekipaget på lämpligt avstånd. PD ska inte störa arbetet, men välja sin plats så att han kan bedöma arbetet korrekt.

HF får göra pauser under spårarbetet, inom totaltiden.

HF kan rengöra hundens huvud, ögon och nos eller ge den vatten.

Denna del av provet slutar med att HF överlämnar de upphittade föremålen, avanmäler sig och PD meddelar betygsättningen.

PD bedömer om extra tid kan tilldelas efter sista vinkeln, beroende på omständigheterna.

Markering föremål Se kap. 3.4.4.

Ta upp föremålet: Om hunden använder denna markering, ska den ta upp föremålet snabbt.

Alt 1: **Apportera.** Hunden ska genast ta upp föremålet, bära det och sätta sig framför HF. Hunden kan sättas på spåret direkt eller där den tog upp föremålet.

Alt 2: **Ta upp föremålet och stanna.** Hunden ska genast ta upp föremålet och antingen stanna, ligga ner eller sitta.

Dessa två alternativ kan växlas mellan. Hunden ska ha tydliga beteenden vid markering.

Bedömning

- Utförande
- Hunden tar upp föremålet
- Lämna föremålet direkt utan att släppa det

PD bedömer hur hunden tar upp och följer spåret. Små avvikelser från spåret är inte felaktigt så länge hunden självständigt följer spåret.

Hunden ska arbeta självständigt och glatt med säkra, självständiga markeringar av föremålen.

Föremål som inte hittas ger 0 poäng. Föremål som hunden inte markerar självständigt betraktas som inte hittade.

Om hunden lägger sig där det inte finns något föremål och HF inte anmäler markering, utan ger nytt RK för spår, ges poängavdrag.

För en felmarkering som HF bekräftar ges avdrag med samma poäng som för ett föremål.

Markering av SL Utförande se kap. 3.4.4.

Om markeringen görs annorlunda än vad HF anmält, blir betyget M.

Avbrytande

Om HF är mer än 10 m från spåret avbryts arbetet. PD kan tillåta längre avstånd i svår terräng.

Avbrytande sker om PD har intrycket att hunden inte längre kan ta upp eller följa spåret själv.

Om spåret avbryts ska HF och hund lämna terrängen närmaste väg tillsammans med PD. Det är inte tillåtet att fortsätta spårarbetet.

3.4.7 Ytsök

Allmänt

Sökarbetet i ytsök skall utföras i normal gångtakt. HF får inte springa.

HF får en detaljerad skiss, i vilken områdets gränser ska vara tydliga. Därefter väljer han sin taktik. Han får inte gå runt området.

Hunden ska genomsöka området enligt HF:s dirigerings, växelvis åt båda sidor.

3.4.8 Ruinsök

Allmänt

Före sökandet och innan HF meddelar sin taktik kan HF utan hund och inom söktiden snabbt titta på området från den tillåtna sidan (noggrannhet). Under tiden ska hunden stanna på anvisad punkt, antingen fritt eller bunden.

HF meddelar PD varifrån han vill sända hunden och sänder den därifrån utan tjänstetecken eller halsband. (Undantag: Rullmarkerande hund har sökrulle med halsband).

Hunden ska genomsöka området enligt HF:s dirigering.

HF får röra sig inom anvisat område, eller följa hunden i ruinområdet om PD tillåter det.

Efter en markering/påvisning kan HF sända hunden en gång från fyndplatsen eller från kanten av ruinområdet. Därpå lämnar HF ruinområdet.

Rörlighet

Rörlighet i rasmassor, sättet att röra sig, klara svårigheter, uthållighet.

4.1 Klass V F/FL/T

4.1.1 Maxpoäng		100 poäng
Moment 1	Linförighet	10 poäng
Moment 2	Persongrupp	10 poäng
Moment 3	Läggande och inkallande	10 poäng
Moment 4	Växla ställning	15 poäng
Moment 5	Platsliggande	10 poäng
Moment 6	Bärande och överlämnande	10 poäng
Moment 7	Obehagligt underlag	15 poäng
Moment 8	Tunnel	10 poäng
Moment 9	Stabil planka	10 poäng

4.1.2 Moment 1 Linförighet 10 poäng F/FL/T V

Område	Område och utförande se skiss 10.1
Tillåtna RK/HT	Ett RK för "fot" eller ett HT, vid start och växling av gångart.
Utförande	Se kap. 3.3.5
Bedömning	Se kap. 3.3.5

4.1.3 Moment 2 Persongrupp 10 poäng F/FL/T V

Område	Område och utförande se skiss 10.2
Tillåtna RK/HT	Ett RK för "fot" eller ett HT, vid varje start.
Utförande	Se kap. 3.3.6
Bedömning	Se kap. 3.3.6

4.1.4 Moment 3 Inkallande med läggande 10 poäng F/FL/T V

Område	Område och utförande se skiss 10.3 Startpunkt bestäms av PD.
Tillåtna RK/HT	1 RK eller HT för "fot" 1 RK eller HT för "ligg" 1 RK eller HT för "hit" 1 RK eller HT för "fot"
Utförande	Se kap. 3.3.7
Bedömning	Om hunden sitter eller står efter ligg-kommandot, dras 5 poäng av.

4.1.5 Moment 4 Växla ställning 15 poäng F/FL/T V

Område	Område och utförande se skiss 10.4, skall utföras på ett bord.
Tillåtna RK/HT	1 RK och/eller HT för "hoppa upp" och "stanna" 1 RK och/eller HT för varje ställning 1 RK eller HT för "hit" 1 RK eller HT för "fot"
Utförande	Se kap. 3.3.8
Bedömning	Om hunden missar någon ställning dras 4 poäng av. Om hunden hoppar ner för tidigt blir betyget M.

4.1.6 Moment 5 Platsliggande 10 poäng F/FL/T V

Område	Område och utförande se skiss 10.1
Tillåtna RK/HT	1 RK eller HT för "ligg" 1 RK eller HT för "sitt"
Utförande	Se kap. 3.3.11

Hunden ska ligga lugnt utan förarpåverkan medan den andra hunden visar moment 1–4.

När den andra hunden avslutat sitt moment 4, avslutar HF på order av PD detta moment. Medan den andra hunden gör sina övriga moment ska HF stanna vid sin hund på platsen eller där PD anvisar. Under denna tid kan hunden vara kopplad.

Bedömning Om hunden lämnar sin plats mer än 3 m sedan den andra hunden fullföljt sitt moment 2 blir betyget M men kan få poäng.
Om hunden lämnar sin plats mer än 3 m innan den andra hunden fullföljt sitt moment 2 blir poängen 0.
Om hunden sitter eller står, men är kvar på platsen, dras 5 poäng av.

4.1.7 Moment 6 Bärande och överlämnande 10 poäng F/FL/T V

Område Område och utförande se skiss 10.5
Tillåtna RK/HT 1 RK och/eller HT för "hoppa upp"
1 RK eller HT för "fot"
Utförande Se kap. 3.3.10
Bedömning Om hunden hoppar ner under bärandet blir betyget M.

4.1.8 Moment 7 Obehagligt underlag 15 poäng F/FL/T V

Område Område och utförande se skiss 20.1
Tillåtna RK/HT 1 RK eller HT för "fot"
Utförande Se kap. 3.3.12
Bedömning Om hunden lämnar området för tidigt blir betyget M.

4.1.9 Moment 8 Tunnel 10 poäng F/FL/T V

Område Område och utförande se skiss 20.8 och kap. 2.4.1
Tillåtna RK/HT 1 RK och/eller HT för "genom";
1 RK eller HT för "stanna";
1 RK eller HT för "fot".
Utförande Se kap. 3.3.13
Bedömning Om hunden inte lämnar hindret eller inte stannar på kommando blir betyget M.

4.1.10 Moment 9 Stabil plank 10 poäng F/FL/T V

Område Område och utförande se skiss 20.2
Permitted AC/VC 1 RK och/eller HT för "upp"
1 RK för "stanna"
1 RK för "fortsätt"
Utförande Se kap. 3.3.14
Bedömning Om hunden hoppar ner innan den gått halva plankan blir poängen 0.
Om hunden hoppar ner sedan den gått halva plankan blir betyget M.

5 Lydnad + Miljöprov (U+G) Klass A

Avd B

5.1 Spår, Ytsök, Ruinsök Klass A

F/FL/T A

5.1.1 Maxpoäng		100 poäng
Moment 1	Fritt följ med grupp	15 poäng
Moment 2	Distanskontroll	15 poäng
Moment 3	Apportering	10 poäng
Moment 4	Bärande och överlämnande	10 poäng
Moment 5	Fjärrdirigering	10 poäng
Moment 6	Rörlig plank	10 poäng
Moment 7	Stege:	10 poäng
Moment 8	Tunnel	10 poäng
Moment 9	Platsliggande	10 poäng

5.1.2 Moment 1 **Fritt följ med grupp** **15 poäng** **F/FL/T A**

Område	Område och utförande se skiss 10.1
Persongrupp	Gruppen ska bestå av 4 personer inkl. den andra HF, och två personer ska medföra var sin socialt säkra hund i koppel (en hanhund och en tik). Gruppen rör sig i cirkel medurs.
Tillåtna RK/HT	1 RK eller HT för "fot", vid start och växling av gångart.
Utförande	Se kap. 3.3.5
Gruppen	Se kap. 3.3.6
Bedömning	Se kap. 3.3.5

5.1.3 Moment 2 **Distanskontroll** **15 poäng** **F/FL/T A**

Område	Område och utförande se skiss 10.7
Tillåtna RK/HT	1 RK för "fot" 1 RK eller HT för "sitt" 1 RK för "hit" 1 RK och/eller HT för "ligg" 1 RK eller HT för "hit" 1 RK eller HT för "fot"
Utförande	Se kap. 3.3.15
Bedömning	Se kap. 3.3.15 6 poäng dras av för varje gång hunden intar fel ställning.

5.1.4 Moment 3 **Apportering** **10 poäng** **F/FL/T A**

Område	PD anvisar startpunkten.
Föremål	Ett föremål enligt kap. 2.4.1
Tillåtna RK/HT	1 RK eller HT för "apport" 1 RK eller HT för "loss" 1 RK eller HT för "fot"
Utförande	Se kap. 3.3.9
Bedömning	Lämnar HF sin plats innan momentet avslutats, eller kommer inte hunden in med föremålet till HF blir poängen 0.

5.1.5 Moment 4 **Bärande och överlämnande** **10 poäng** **F/FL/T A**

Område	Område och utförande se skiss 10.6
Tillåtna RK/HT	1 RK och/eller HT för "hoppa upp" 1 RK eller HT för "hit" 1 RK eller HT för "fot"
Utförande	Se kap. 3.3.10
Bedömning	Hoppar hunden ner blir betyget M.

Om hunden går direkt till HF när den ställts ner, innan PD givit order att kalla in, blir betyget högst B.

5.1.6 Moment 5	Fjärrdirigering	10 poäng	F/FL/T A
Område	Område och utförande se skiss 20.5 och kap. 2.4.1		
Tillåtna RK/HT	1 RK och/eller HT för "spring till mittpunkten" 1 RK eller HT för "stanna" 1 RK och/eller HT för "spring till bordet" för vart och ett av de tre borden 1 RK för "hoppa upp" eller "stanna" för vart och ett av de tre borden 1 RK eller HT för "hit" 1 RK eller HT för "fot"		
Utförande	Se kap. 3.3.16		
Bedömning	Om hunden inte går till mittpunkten, borden genomförs i fel ordningsföljd, eller om HF lämnar sin plats, blir betyget M.		
5.1.7 Moment 6	Rörlig planka	10 poäng	F/FL/T A
Område	Område och utförande se skiss 20.6 och kap. 2.4.1		
Tillåtna RK/HT	1 RK och/eller HT för "hoppa upp" 1 RK för "stanna" 1 RK eller HT för vardera "fortsätt"		
Utförande	Se kap. 3.3.17		
Bedömning	Om hunden hoppar ner innan den gått halva plankan blir poängen 0. Om hunden hoppar ner sedan den gått halva plankan blir betyget M.		
5.1.8 Moment 7	Stege	10 poäng	F/FL/T A
Område	Område och utförande se skiss 20.7 och kap. 2.4.1		
Tillåtna RK/HT	1 RK och/eller HT för "klättra" 1 RK för "fot"		
Utförande	Se kap. 3.3.18		
Bedömning	Om hunden hoppar ner innan den gått halva stegen blir poängen 0. Om hunden hoppar ner sedan den gått halva stegen blir betyget M. Om hunden hoppar ner från den sista pinnen blir betyget högst B. Om hunden faller mellan pinnarna men kan ta sig upp självständigt och utan hjälp blir betyget M, men kan ges poäng. Enstaka steg på de långsgående bjälkarna ska beaktas. Använder hunden under en längre sträcka en av de långsgående bjälkarna eller visar stor osäkerhet, blir betyget M.		
5.1.9 Moment 8	Tunnel	10 poäng	F/FL/T A
Område	Område och utförande se skiss 20.8 och kap. 2.4.1		
Tillåtna RK/HT	- 1 RK och/eller HT för "kryp" - 1 RK eller HT för "stanna" - 1 RK eller HT för "fot"		
Utförande	Se kap. 3.3.13		
Bedömning	Om hunden inte lämnar hindret eller inte stannar på kommando blir betyget M.		
5.1.10 Moment 9	Platsliggande	10 poäng	F/FL/T A
Område	Område och utförande se skiss 10.1		
Tillåtna RK/HT	- 1 RK eller HT för "ligg" - 1 RK eller HT för "sitt"		

Utförande

Se kap. 3.3.11

Utan påverkan av HF ska hunden ligga lugnt medan den andra hunden genomför moment 1–8.

Bedömning

Om hunden lämnar sin plats mer än 3 m sedan den andra hunden fullföljt sitt fjärde moment blir betyget M men kan få poäng.

Om hunden lämnar sin plats mer än 3 m innan den andra hunden fullföljt sitt fjärde moment blir poängen 0.

Om hunden sitter eller står, men är kvar på platsen, blir det 5 poäng avdrag.

6 Lydnad + Miljöprov (U+G) Klass B

Avd B

6.1 Spår, Ytsök, Ruinsök klass B

F/FL/T B

6.1.1 Maxpoäng		100 poäng
Moment 1	Fritt följ med grupp	15 poäng
Moment 2	Distanskontroll	15 poäng
Moment 3	Apportering	10 poäng
Moment 4	Bärande och överlämnande	10 poäng
Moment 5	Fjärrdirigering	10 poäng
Moment 6	Gunga	10 poäng
Moment 7	Stege:	10 poäng
Moment 8	Tunnel	10 poäng
Moment 9	Platsliggande	10 poäng

6.1.2 Moment 1	Fritt följ med grupp	15 poäng	F/FL/T B
Område	Område och utförande se skiss 10.1		
Persongrupp	Gruppen ska bestå av 4 personer inkl. den andra HF, och två personer ska medföra var sin socialt säkra hund i koppel (en hanhund och en tik). Gruppen rör sig i cirkel medurs.		
Tillåtna RK/HT	1 RK eller HT för "fot", vid start och växling av gångart.		
Utförande	Se kap. 3.3.5		
Gruppen	Se kap. 3.3.6		
Bedömning	Se kap. 3.3.5		

6.1.3 Moment 2	Distanskontroll	15 poäng	F/FL/T B
Område	Område och utförande se skiss 10.7		
Tillåtna RK/HT	1 RK för "fot" 1 RK eller HT för "sitt" 1 RK för "hit" 1 RK och/eller HT för "ligg" 1 RK eller HT för "hit" 1 RK eller HT för "fot"		
Utförande	Se kap. 3.3.15		
Bedömning	Se kap. 3.3.15 6 poäng dras av för varje gång hunden intar fel ställning.		

6.1.4 Moment 3	Apportering	10 poäng	F/FL/T B
Område	PD anvisar startpunkten.		
Föremål	Ett föremål enligt kap. 2.4.1		
Tillåtna RK/HT	1 RK eller HT för "apport" 1 RK eller HT för "loss" 1 RK eller HT för "fot"		
Utförande	Se kap. 3.3.9		
Bedömning	Lämnar HF sin plats innan momentet avslutats, eller kommer inte hunden in med föremålet till HF blir poängen 0.		

6.1.5 Moment 4	Bärande och överlämnande	10 poäng	F/FL/T B
Område	Område och utförande se skiss 10.6		
Tillåtna RK/HT	1 RK och/eller HT för "hoppa upp" 1 RK eller HT för "hit" 1 RK eller HT för "fot"		
Utförande	Se kap. 3.3.10		

Bedömning	Hoppar hunden ner blir betyget M. Om hunden går direkt till HF när den ställts ner, innan PD givit order att kalla in, blir betyget högst B.		
6.1.6 Moment 5	Fjärrdirigering	10 poäng	F/FL/T B
Område	Område och utförande se skiss 20.5 och kap. 2.4.1		
Tillåtna RK/HT	1 RK och/eller HT för "spring till mittpunkten" 1 RK eller HT för "stanna" 1 RK och/eller HT för "spring till bordet" för vart och ett av de tre borden 1 RK för "hoppa upp" eller "stanna" för vart och ett av de tre borden 1 RK eller HT för "hit" 1 RK eller HT för "fot"		
Utförande	Se kap. 3.3.16		
Bedömning	Om hunden inte går till mittpunkten, borden genomförs i fel ordningsföljd, eller om HF lämnar sin plats, blir betyget M.		
6.1.7 Moment 6	Gunga	10 poäng	F/FL/T B
Område	Område och utförande se skiss 20.9 och kap. 2.4.1		
Tillåtna RK/HT	1 RK och/eller HT för "hoppa upp" 1 RK för "stanna" 1 RK eller HT för vardera "fortsätt"		
Utförande	HF intar grundställning med hunden framför hindret. På RK "upp" och/eller ett HT ska hunden gå upp på plankan via uppgången och på RK "stanna" genast stanna. På PD:s order går HF fram i höjd med hunden och med ett RK eller HT följer hunden fram till slutet av plankan och stannar där. På PD:s order och ett RK eller HT lämnar hunden hindret via nedgången. De fortsätter några steg efter hindret och där gör HF halt och hunden intar själv grundställningen. Hunden ska gå hela längden utan att visa oro eller osäkerhet.		
Bedömning	Om hunden hoppar ner innan den gått halva stegen blir poängen 0. Om hunden hoppar ner sedan den gått halva stegen blir betyget M. Osäkert och/eller stressat beteende eller otillräcklig koordination ska beaktas.		
6.1.8 Moment 7	Stege	10 poäng	F/FL/T B
Område	Område och utförande se skiss 20.7 och kap. 2.4.1		
Tillåtna RK/HT	1 RK och/eller HT för "klättra" 1 RK för "fot"		
Utförande	Se kap. 3.3.18		
Bedömning	Om hunden hoppar ner innan den gått halva stegen blir poängen 0. Om hunden hoppar ner sedan den gått halva stegen blir betyget M. Om hunden hoppar ner från den sista pinnen blir betyget högst B. Om hunden faller mellan pinnarna men kan ta sig upp självständigt och utan hjälp blir betyget M, men kan ges poäng. Enstaka steg på de längsgående bjälkarna ska beaktas. Använder hunden under en längre sträcka en av de längsgående bjälkarna eller visar stor osäkerhet, blir betyget M.		
6.1.9 Moment 8	Tunnel	10 poäng	F/FL/T B
Område	Område och utförande se skiss 20.8 och kap. 2.4.1		

Tillåtna RK/HT	1 RK och/eller HT för "kryp" 1 RK eller HT för "stanna" 1 RK eller HT för "fot"
Utförande	Se kap. 3.3.13
Bedömning	Om hunden inte lämnar hindret eller inte stannar på kommando blir betyget M.

6.1.10 Moment 9	Platsliggande	10 poäng	F/FL/T B
Område	Område och utförande se skiss 10.1		
Tillåtna RK/HT	1 RK eller HT för "ligg" 1 RK eller HT för "sitt"		
Utförande	Se kap. 3.3.11 Utan påverkan av HF ska hunden ligga lugnt medan den andra hunden genomför moment 1–8.		
Bedömning	Om hunden lämnar sin plats mer än 3 m sedan den andra hunden fullföljt sitt fjärde moment blir betyget M men kan få poäng. Om hunden lämnar sin plats mer än 3 m innan den andra hunden fullföljt sitt fjärde moment blir poängen 0. Om hunden sitter eller står, men är kvar på platsen, blir det 5 poäng avdrag.		

7 Näsarbete Klass V

Avd A

7.1 Spår Klass V

RH-F V

7.1.1 Moment	Maxpoäng	100 poäng
	Spårarbete (HF lägger spåret)	50 poäng
	Föremål, 3 x 10 poäng	30 poäng
	Markeringsövning	20 poäng

7.1.2 Spår klass V

RH-F V

Förarspår	400 steg med 2 räta vinklar och 3 egna bruksföremål enligt 2.4.2. Starten markeras med en skylt som visar spårets riktning. Efter en kort paus på startpunkten går HF med normala steg i anvisad riktning. Han får inte skrapa med fötterna eller stanna upp. Föremålen ska läggas på spåret, inte bredvid.
Spårets ålder	20 minuter.

7.1.3 Utförande Klass V

RH-F V

	Generella bestämmelser för utförandet, se kap 3.
Spårtid	Max 15 minuter
Bedömning	Bedömning enligt kriterier i kap 3.

7.1.4 Markeringsövning (se 3.4.5)

RH-F V

När spårarbetet är avslutat anmäler sig HF hos PD med hunden kopplad och i grundställning. HF meddelar hur hunden markerar. Därefter går han till platsen för markeringsövningen och utför den.

7.2 Ytsök Klass V

RH-FL V

7.2.1 Moment	Maxpoäng	100 poäng
	Sökarbete	30 poäng
	Markering	70 poäng

7.2.2 Område för Ytsök Klass V

RH-FL V

Sökområde	5.000 m ² öppen och betäckt terräng. Gömställen ska väljas så att hunden kan få visuell och fysisk kontakt med figuranten.
Figuranter	1 figurant.

7.2.3 Utförande av Ytsök Klass V

RH-FL V

	Generella bestämmelser för utförandet, se kap 3.
Söktid	Max 10 minuter
Bedömning	Kriterier för bedömning, se kap 3. Om figuranten inte hittas kan provet inte godkännas. Felmarkering ger 20 poäng avdrag. Viktigt vid bedömning är samarbetet hund-HF.

7.3 Ruinsök Klass V

RH-T V

7.3.1 Moment	Maxpoäng	100 poäng
	Sökarbete	30 poäng
	Markering	70 poäng

7.3.2 Område för Ruinsök Klass V

RH-T V

Sökområde	Rasmassor, minst 400–600 m ² i ett plan, kan bestå av olika byggnadsmaterial.
Figuranter	1 figurant.

7.3.3 Utförande av Ruinsök Klass V

RH-T V

Generella bestämmelser för utförandet, se kap 3.

HF får följa hunden så snart PD tillåter. Det blir som regel när hunden tydligt arbetar fritt.

8 Näsarbete Klass A

Avd A

8.1 Spår Klass A

RH-F A

8.1.1 Moment	Maxpoäng	200 poäng
	ID-föremål	10 poäng
	Uppsök av ID-föremål	10 poäng
	Spårupptag	10 poäng
	Spårarbete	70 poäng
	Förmål 5 x 8 poäng	40 poäng
	Spårläggaren: Hitta SL	30 poäng
	” – Markering av SL	30 poäng

8.1.2 Område för Spår Klass A

RH-F A

Främmande spår	1.000 steg
Vinklar	4 tydliga vinklar, räta eller trubbiga
Föremål	8 bruksföremål som håller vittring väl och vars färg inte avviker alltför mycket mot terrängen.
Spårets ålder	90 minuter
Start	<p>På spårets början läggs ett ID-föremål (så att det inte syns från baslinjen) i en ruta på 20 x 20 m. Baslinjen markeras till höger och vänster.</p> <p>SL går in i uppsöksrutån från höger eller vänster sida och placerar ID-föremålet inom rutån. Det blir spårets startpunkt.</p> <p>Efter en kort paus går SL ut spåret i anvisad riktning.</p>
Spåret	<p>Spåret bör gå så naturligt som möjligt, anpassat till terrängen och innehålla växlande terräng.</p> <p>Terrängen kan bestå av skog, ångar och fält, och kan korsa stigar och vägar.</p> <p>SL går hela spåret i normal takt, utan att stanna upp eller skrapa med fötterna när han lägger föremålen. SL ger PD en noggrann skiss med all nödvändig information, som t.ex. ordningsföljden av föremål och tydliga ögonmärken i terrängen.</p> <p>GPS är önskvärd.</p> <p>SL lägger 5 föremål längs spåret.</p> <p>Föremålen ska läggas på spåret, inte bredvid. SL noterar platsen för varje föremål på skissen. Föremålen ska beskrivas tydligt eller märkas.</p>
Spårets slut	SL ska ligga eller sitta på spårets slut. Han ska ha intagit sin plats innan HF får starta.

8.1.3 Utförande av Soår Klass A

RH-F A

Allmänt	Generella bestämmelser för utförandet, se kap 3.
Utförande	<p>HF kopplar loss hunden vid baslinjen och sänder den för att hitta ID-föremålet.</p> <p>Hunden ska söka systematiskt och hitta ID-föremålet inom 3 minuter. HF får hjälpa den med valfria RK och/eller HT utan att gå över baslinjen.</p>

När ID-föremålet är funnet går HF till hunden och kopplar i förekommande fall upp den i linan för att börja spårarbetet.

Om hunden inte finner ID-föremålet men tar upp spåret, kan HF stanna hunden för att sätta på linan, eller meddela PD att han låter hunden spåra fritt.

Skulle hunden inte ta upp spåret inom 3 minuter kan HF låta hunden söka vidare inom totaltiden, men HF får inte gå in i rutan. PD kan dock avbryta arbetet om hunden uppenbart är ovillig eller inte klarar att lösa uppgiften.

Spårtid

Max 20 minuter inklusive ID-föremålet.

Bedömning

Bedömning enligt kriterier i kap 3.4, samt:

- Arbetet i uppsöksrutan och markering av ID-föremålet
- Upptag och utarbetande av spåret
- Kontroll av föremålen i kronologisk ordning
- Självständig markering av SL vid spårslutet
- Om SL inte hittas kan provet inte godkännas och poängen blir max 139
- Om markering av SL eller föremål påverkas av HF blir poängen härför 0
- PD kan avbryta arbetet när som helst om han är helt säker på att hunden inte kan fortsätta arbetet självständigt.

Om hunden inte hittar ID-föremålet och börjar spårningen inom 3 min, blir det 0 poäng för denna del.

Om HF anmält att hunden skallmarkerar, men hunden tydligt markerar SL utan att skälla, blir betyget för markeringen M.

Om hunden inte skäller riktat mot SL eller tillfälligt lämnar SL, blir betyget högst B.

8.2 Ytsök Klass A

RH-FL A

8.2.1 Moment	Maxpoäng	200 poäng
	Markeringsövning	20 poäng
	Styrbarhet	20 poäng
	Sökintensitet	10 poäng
	Rörlighet	10 poäng
	Självständighet	10 poäng
	Samarbete, lägesuppfattning, överblick	10 poäng
	Figurantmarkering, 2 x max 60 poäng	120 poäng

7.2.2 Område för Ytsök Klass A

RH-FL A

Sökområde	20.000 m ² (100 x 200 m), öppen och betäckt terräng
Markeringar	Områdets ytterkanter och mittstig ska markeras.
Figuranter	Gömoställen ska väljas så att hunden kan få visuell och fysisk kontakt med figuranten. 2 figuranter.
Medhjälpare	Till ca 15 minuter före första start ska området vallas av genom att flera personer och en hund går kors och tvärs i området.

8.2.3 Markeringsövning (se 3.4.5)

RH-FL A

HF anmäler sig hos PD med hunden i koppel och meddelar hur hunden markerar och går till anvisad plats och genomför markeringsövningen.

8.2.4 Utförande av Ytsök Klass A FL A

R H -

Allmänt	Generella bestämmelser för utförandet, se kap 3. Efter markeringsövningen går HF till startpunkten för ytsöket och PD informerar HF om det sökuppgiften.
Söktid	Max 15 minuter

Utförande	<p>HF sänder ut hunden att söka på anvisning av PD.</p> <p>Hunden ska genomsöka området enligt HF:s dirigerings i djupa sökslag, växelvis åt båda sidor. HF får bara röra sig längs mittstigen, utom vid markeringar.</p> <p>Enstaka sökslag bakåt av hunden är inte felaktigt.</p> <p>HF kan välja att göra ett grovsök genom området, och utan poängavdrag vända och göra fler skick på återvägen.</p>
Bedömning	<p>Bedömning enligt kriterier i kap 3.4.</p> <p>Första felmarkeringen ger ett avdrag av 40 poäng.</p> <p>En missad figurant gör att provet inte kan godkännas, och maximal poäng blir då 139.</p>

8.3 Ruinsök Klass A

RH-T A

8.3.1 Moment	Maxpoäng	200 poäng
	Markeringsövning	20 poäng
	Styrbarhet	20 poäng
	Sökintensitet	10 poäng
	Rörlighet	10 poäng
	Självständighet	10 poäng
	Taktik och samarbete	10 poäng
	Figurantmarkering, 2 x max 60 poäng	120 poäng

8.3.2 Område för Ruinsök Klass A

RH-T A

Sökområde	<p>Rasmassor av olika byggnadsmaterial minst 800–1.000 m², ett eller flera plan.</p> <p>Rena byggnadssök är inte tillåtna, dock kan enstaka utrymmen få finnas i området.</p> <p>I ett område för ruinsök A måste det finnas mörka rum eller hålrum, och ha ca 1 m djupa legor.</p> <p>HF får en orientering i forma av en skiss.</p>
Figuranter	2 figuranter, övertäckta.
Störning	Pyrande eld, motorljud, hammarslag, trummande, ljud i högtalare etc.
Medhjälpare	Min. 15 minuter före första start ska området vallas genom att flera personer och en hund går kors och tvärs i området. Omedelbart före och under hundarnas arbete ska två personer utan hund gå kors och tvärs i området.

8.3.3 Markeringsövning (se 3.4.5)

RH-T A

HF anmäler sig hos PD med hunden i koppel och meddelar hur hunden markerar och går till anvisad plats och genomför markeringsövningen.

8.3.4 Utförande av Ruinsök Klass A

RH-T A

Allmänt	<p>Generella bestämmelser för utförandet, se kap 3.</p> <p>Efter markeringsövningen går HF till startpunkten för ruinsöket och PD informerar HF om det sökuppgiften.</p>
Söktid	Max 15 minuter
Markering	På anvisning av PD fortsätter arbetet efter en markering. HF kan sända hunden en gång från fyndstället (se 3.4).
Bedömning	<p>Bedömning enligt kriterier i kap 3.4.</p> <p>Första felmarkeringen ger ett avdrag av 40 poäng.</p> <p>En missad figurant gör att provet inte kan godkännas, och maximal poäng blir då 139.</p>

9 Näsarbete Klass B

Avd A

9.1 Spår Klass B

RH-F B

9.1.1 Moment	Maxpoäng	200 poäng
	ID-föremål	10 poäng
	Uppletande av ID-föremål	10 poäng
	Spårupptag	10 poäng
	Spårarbetek:	70 poäng
	Föremål 8 x 5 poäng	40 poäng
	Hitta SL	30 poäng
	Markering av SL	30 poäng

9.1.2 Område för Spår Klass B

RH-F B

Främmande spår	2.000 steg
Vinklar	8 tydliga vinklar, skarpa, räta eller trubbiga
Föremål	8 bruksföremål som håller vittring väl och vars färg inte avviker alltför mycket mot terrängen.
Spårets ålder	180 minuter
Start	<p>På spårets början läggs ett ID-föremål (så att det inte syns från baslinjen) i en ruta på 30 x 30 m. Baslinjen markeras till höger och vänster.</p> <p>SL går in i uppsöksrutan från höger eller vänster sida och placerar ID-föremålet inom rutan. Det blir spårets startpunkt.</p> <p>Efter en kort paus går SL ut spåret i anvisad riktning.</p>
Spåret	<p>Spåret bör gå så naturligt som möjligt, anpassat till terrängen och innehålla växlande terräng.</p> <p>Terrängen kan bestå av skog, ängar och fält, och kan korsa stigar och vägar.</p> <p>SL går hela spåret i normal takt, utan att stanna upp eller skrapa med fötterna när han lägger föremålen. SL ger PD en noggrann skiss med all nödvändig information, som t.ex. ordningsföljden av föremål och tydliga ögonmärken i terrängen.</p> <p>GPS är önskvärd.</p> <p>SL lägger 8 föremål längs spåret.</p> <p>Föremålen ska läggas på spåret, inte bredvid. SL noterar platsen för varje föremål på skissen. Föremålen ska beskrivas tydligt eller märkas.</p>
Spårets slut	SL ska ligga eller sitta på spårets slut. Han ska ha intagit sin plats innan HF får starta.

9.1.3 Utförande av Spår Klass B

RH-F B

Allmänt	Generella bestämmelser för utförandet, se kap 3.
Spårtid	Max 45 minuter inkl. uppletande av ID-föremålet. Max 3 minuter för att hitta ID-föremålet.
Utförande	<p>HF kopplar loss hunden vid baslinjen och sänder den för att hitta ID-föremålet.</p> <p>Hunden ska söka systematiskt och hitta ID-föremålet inom 3 minuter. HF får hjälpa den med valfria RK och/eller HT utan att gå över baslinjen.</p> <p>När ID-föremålet är funnet går HF till hunden och kopplar i förekommande fall upp den i linan för att börja spårarbetet.</p> <p>Om hunden inte finner ID-föremålet men tar upp spåret, kan HF stanna hunden för att sätta på linan, eller meddela PD att han låter hunden spåra fritt.</p> <p>Skulle hunden inte ta upp spåret inom 3 minuter kan HF låta hunden söka vidare inom totaltiden, men HF får inte gå in i rutan. PD kan dock avbryta arbetet om hunden uppenbart är ovillig eller inte klarar att lösa uppgiften.</p>

Bedömning	<p>Bedömning enligt kriterier i kap 3.4, samt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbetet i uppsöksrutan och markering av ID-föremålet • Upptag och utarbetande av spåret • Kontroll av föremålen i kronologisk ordning • Självständig markering av SL vid spårslutet • Om SL inte hittas kan provet inte godkännas och poängen blir max 139 • Om markering av SL eller föremål påverkas av HF blir poängen härför 0 • PD kan avbryta arbetet när som helst om han är helt säker på att hunden inte kan fortsätta arbetet självständigt. <p>Om hunden inte hittar ID-föremålet och börjar spårningen inom 3 min, blir det 0 poäng för denna del.</p> <p>Om HF anmält att hunden skallmarkerar, men hunden tydligt markerar SL utan att skälla, blir betyget för markeringen M.</p> <p>Om hunden inte skäller riktat mot SL eller tillfälligt lämnar SL, blir betyget högst B.</p>
------------------	--

9.2 Ytsök Klass B

RH-FL B

9.2.1 Moment **Maxpoäng 200 poäng**

Styrbarhet	20 poäng
Sökintensitet	20 poäng
Rörlighet	10 poäng
Självständighet	10 poäng
Samarbete, lägesuppfattning, överblick	20 poäng
Figurantmarkering, 3 x max 40 poäng	120 poäng

9.2.2 Område för Ytsök Klass B

RH-FL B

Sökområde	35.000 – 40.000 m ² öppen och minst 50% betäckt terräng med begränsad insyn, kan innehålla enstaka byggnader
Figuranter	<p>Gömställen ska väljas så att hunden kan få visuell och fysisk kontakt med figuranten, men gömställen som är typiska för terrängen (t.ex. jaktorn) och som hunden inte kan nå eller se in i, är tillåtna. Höga gömslen upp till 3 m är tillåtna.</p> <p>Höga gömslen ska finnas minst 20 m innanför områdets gränser, och särskild hänsyn ska tas till vindriktningar.</p> <p>3 figuranter.</p>
Medhjälpare	Till ca 15 minuter före första start ska området vallas av genom att flera personer och en hund går kors och tvärs i området.

9.2.3 Utförande av Ytsök Klass B

RH-FL B

Allmänt	Generella bestämmelser för utförandet, se kap 3.
Taktik	<p>HF kan fritt välja sin söktaktik, och ska informera PD om den före arbetet.</p> <p>Om HF får anledning att ändra taktik under sökandet ska PD alltid informeras, tidtagningen stoppas inte.</p>
Söktid	Max 30 minuter
Utförande	<p>På PDs anvisning sänder HF ut hunden från det ställe han valt i sin taktik.</p> <p>När hunden klart lämnat HF ger PD honom tillåtelse att lämna startpunkten.</p> <p>Hunden ska genomsöka området enligt HF:s dirigering i sökslag, växelvis åt båda sidor.</p> <p>Förutsatt att HF meddelar en taktikändring kan han sända hunden på nytt sök från en fyndplats, utan poängneddrag. Annars ska HF gå tillbaka till den plats där han anmälde markeringen.</p> <p>HF anmäler markeringen och får efter PDs order bege sig till hunden, alt. göra påvisning.</p> <p>Denna del av provet slutar med att HF avanmäler sig och PD meddelar betygssättningen.</p>

Bedömning	Bedömning enligt kriterier i kap 3.4. Första felmarkeringen ger ett avdrag av 40 poäng. En missad figurant gör att provet inte kan godkännas, och maximal poäng blir då 139.
------------------	--

9.3 Ruinsök Klass B

RH-T B

9.3.1 Moment	Maxpoäng	200 poäng
	Styrbarhet	20 poäng
	Sökintensitet	20 poäng
	Rörlighet	10 poäng
	Självständighet	10 poäng
	Taktik och samarbete	20 poäng
	Figurantmarkering, 3 x max 40 poäng	120 poäng

9.3.2 Område Ruinsök Klass B

RH-T B

Sökområde	Rasmassor, olika byggnadsmaterial minst 1.200–1.500 m ² , ett eller flera plan. Rena byggnadssök är inte tillåtna, dock kan enstaka utrymmen få finnas i området. För klass B skall området innehålla minst 6 gömslen, varav minst 2 mörka rum eller hålor, minst 2 djupa legor med figurant täckt med rasmaterial eller minst 2 höga gömslen max. 2 m högt. Området måste ha minst 2 varianter av gömslen. Vid höga gömslen måste vindförhållandena särskilt beaktas.
Figuranter	3 figuranter gömda, helt övertäckta.
Störningar	Pyrande eld, motorljud, hammarslag, trummande, ljud i högtalare etc.
Medhjälpare	Till ca 15 minuter före första start ska området vallas av genom att flera personer och en hund går kors och tvärs i området. Omedelbart före och under hundarnas arbete ska flera personer utan hund gå omkring i området.

9.3.3 Utförande av Ruinsök Klass B

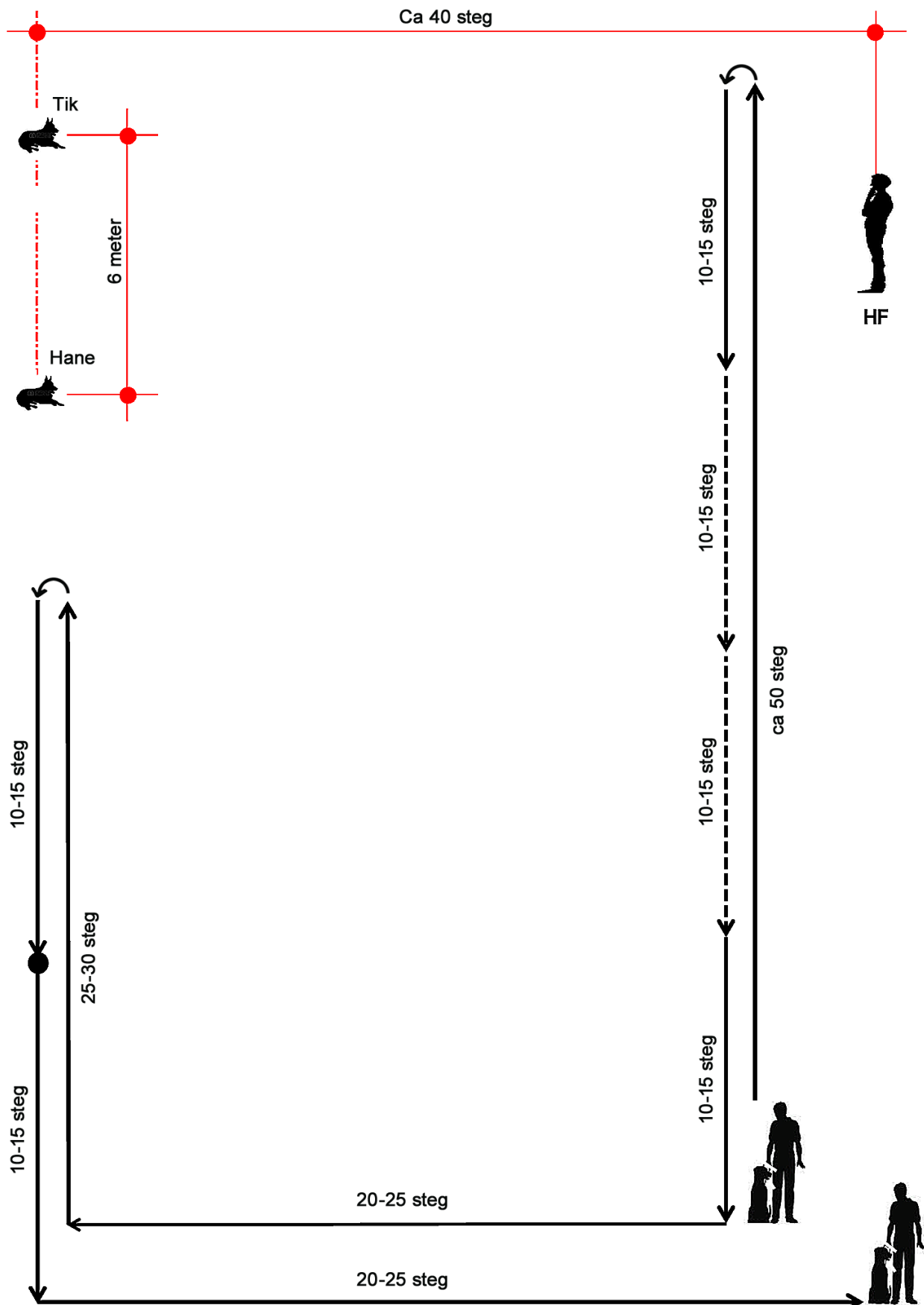
RH-T B

Allmänt	Generella bestämmelser för utförandet, se kap 3.
Söktid	Max 30 minuter
Markering	På order av PD fortsätter sökarbetet efter en markering. HF får sända ut hunden på fortsatt sök en gång från fyndstället.
Bedömning	Bedömning enligt kriterier i kap 3.4. Första felmarkeringen ger ett avdrag av 40 poäng. En missad figurant gör att provet inte kan godkännas, och maximal poäng blir då 139.

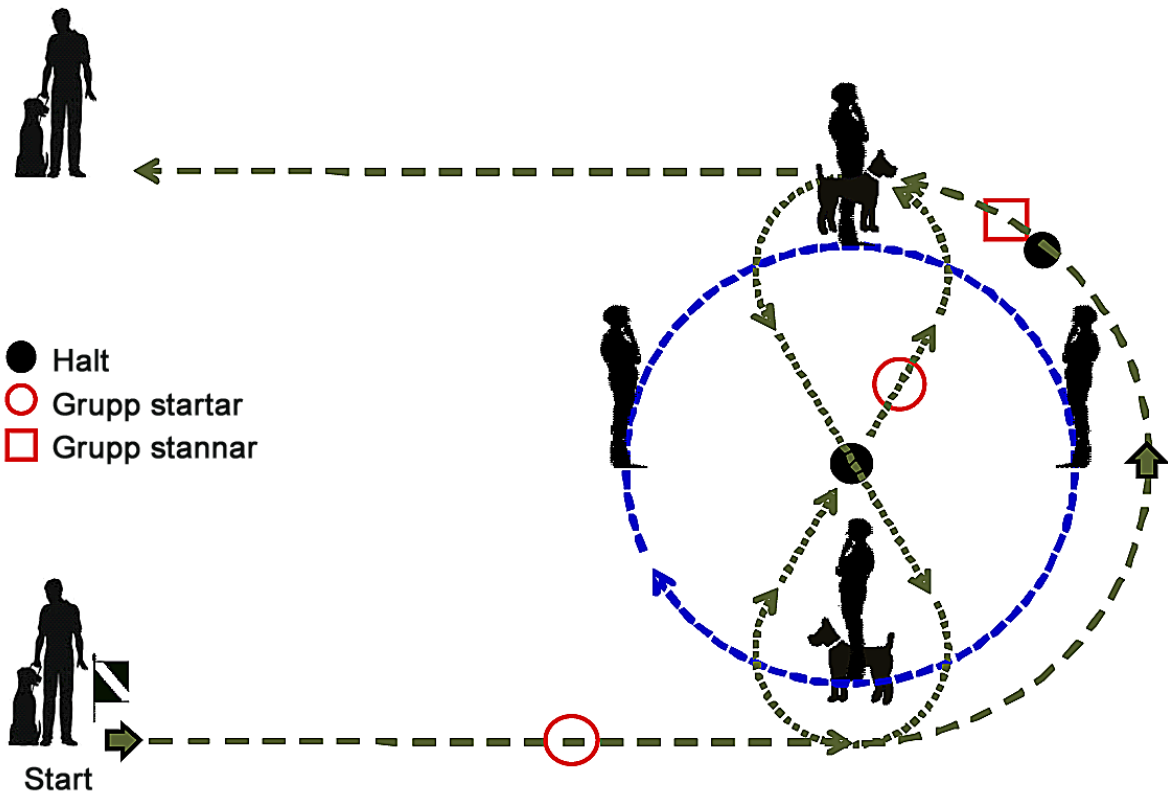
10 Bilaga – Skisser Lydnad

10.1 Linförighet / Fritt följ

Platserna för platsliggande för hanhundar och tikar samt förarens plats är exempel, och kan ändras med hänsyn till förhållandena på platsen.

10.2 Persongrupp

Tillägg: Apportföremål

5 apportföremål, beskrivning av material och storlek att välja från.

Material: Läder, trä, plast, lättmetall, kombination.

Storlek: Längd 10–25 cm, bredd 5–10 cm, tjocklek 3–6 cm, runt 3–6 cm

Använd INTE:

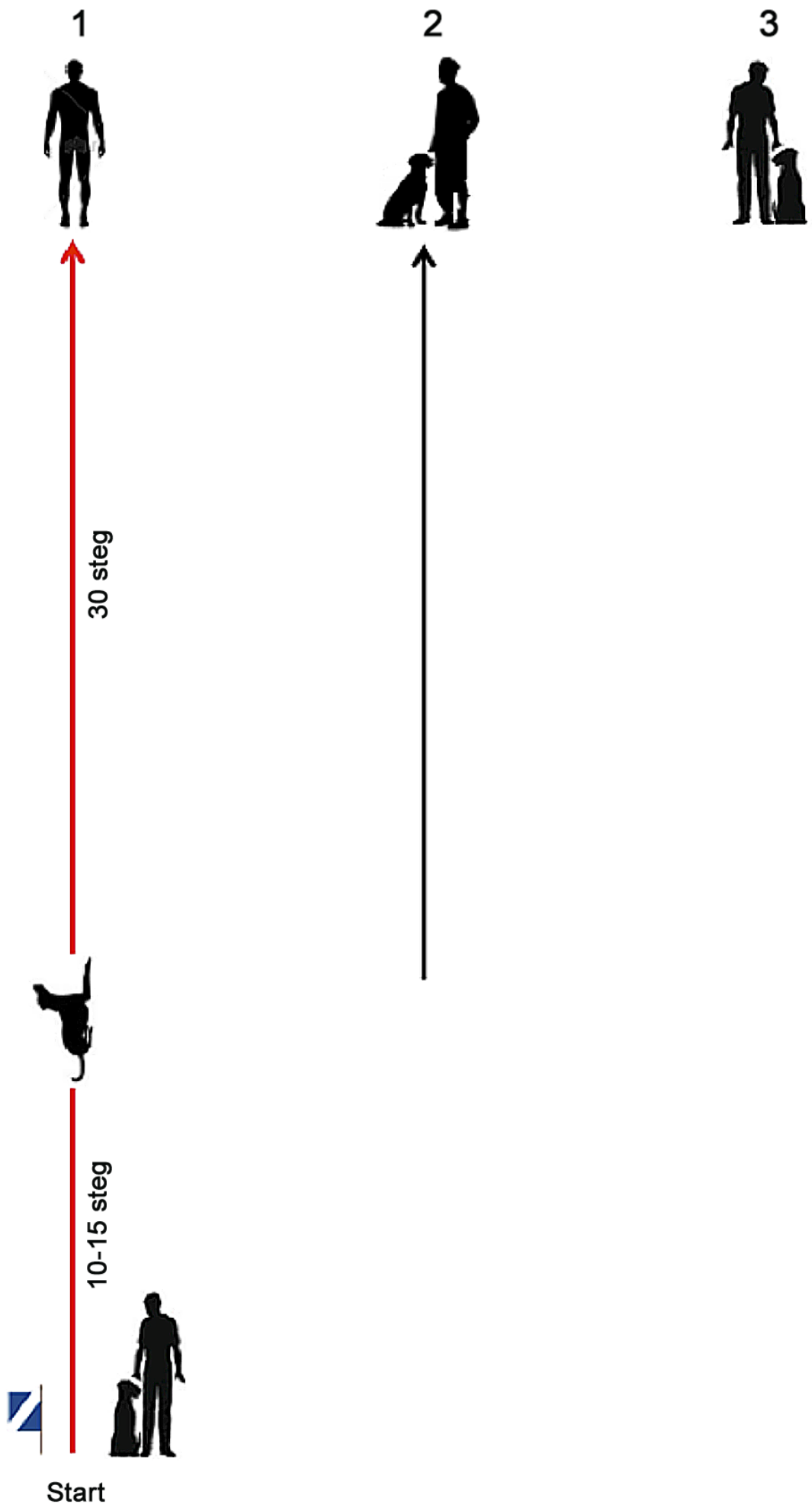
- Glas, porslin, ömtåliga föremål
- Sprayburkar eller andra burkar under tryck
- Behållare med vätska
- Tuber med krämer eller liknande
- Plastburkar av någon sort
- För tunga eller för lätta föremål <200 >500 g
- För små eller för stora

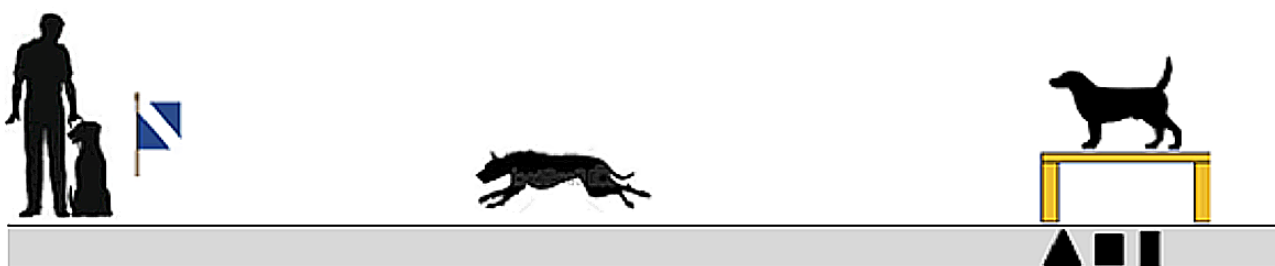
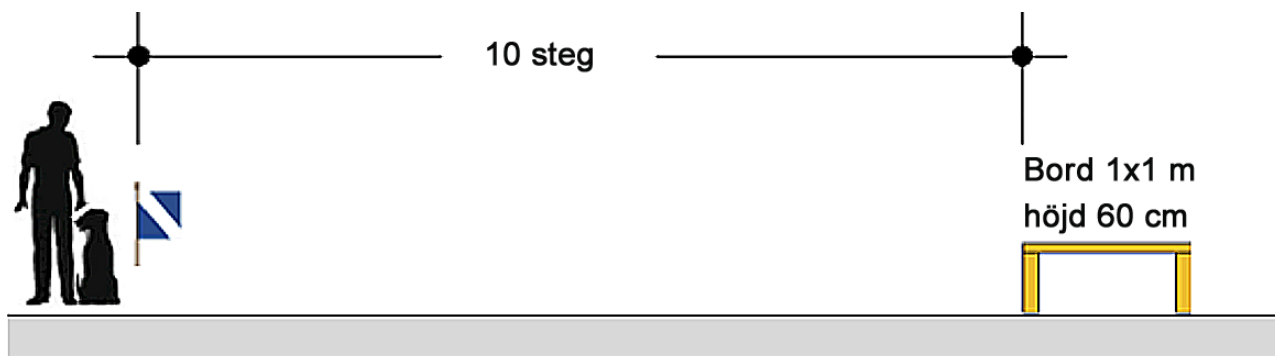
Använd t.ex.:

1. Pennskrin mjuk plast / läder
2. Glasögonfodral
3. Handborste, trä
4. Kläd- eller skoborste
5. Plastsko / träsko
6. Borste trä eller plast
7. Läderfodral
8. Glasögonfodral mjukt, plast
9. Ficklampa i fodral
10. Band, hårt lindat
11. Ficklampa plast, gummi eller metall
12. Kak-kavel
13. Tvättlina hårt lindad (butikförpackn.)

10.3 Platsläggande och inkallande

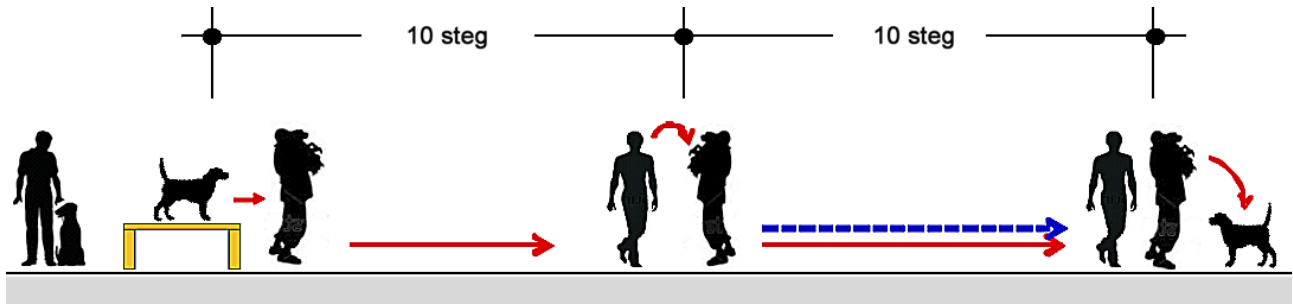

10.4 Växla ställning

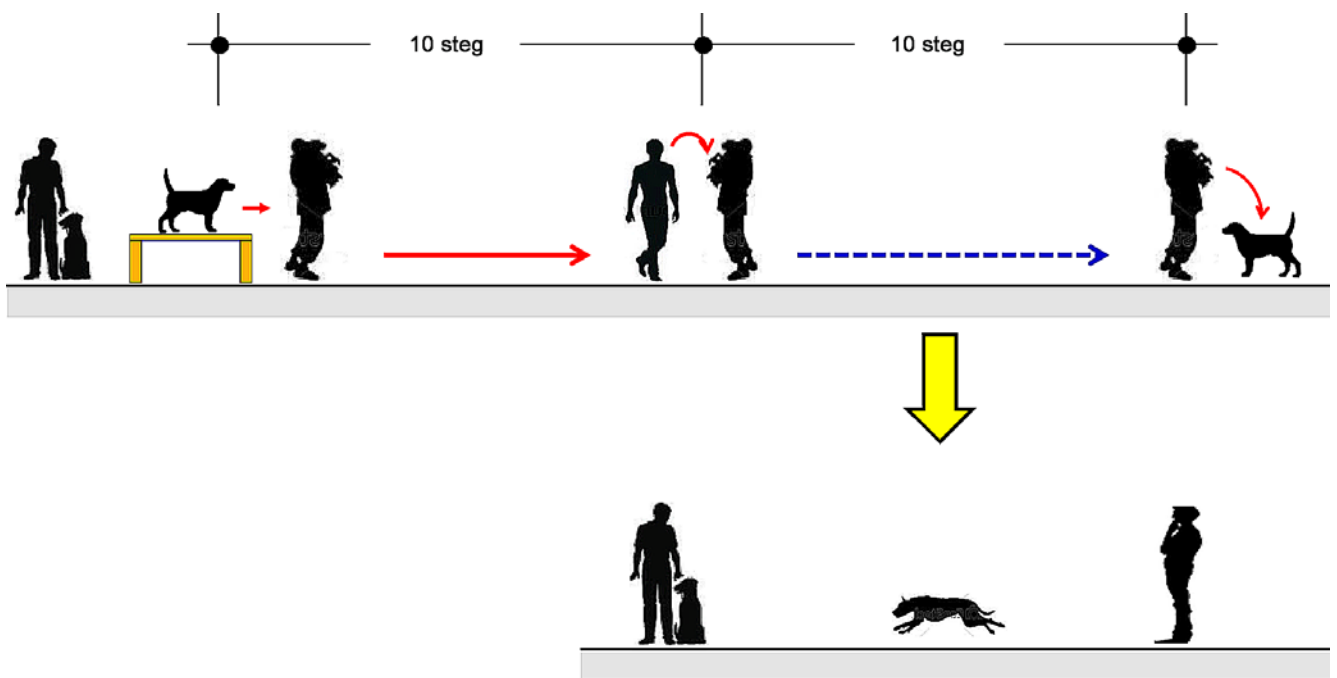

- ▲ Sitt
- Ligg
- ▮ Stå

10.5 Bärande och överlämnande – V

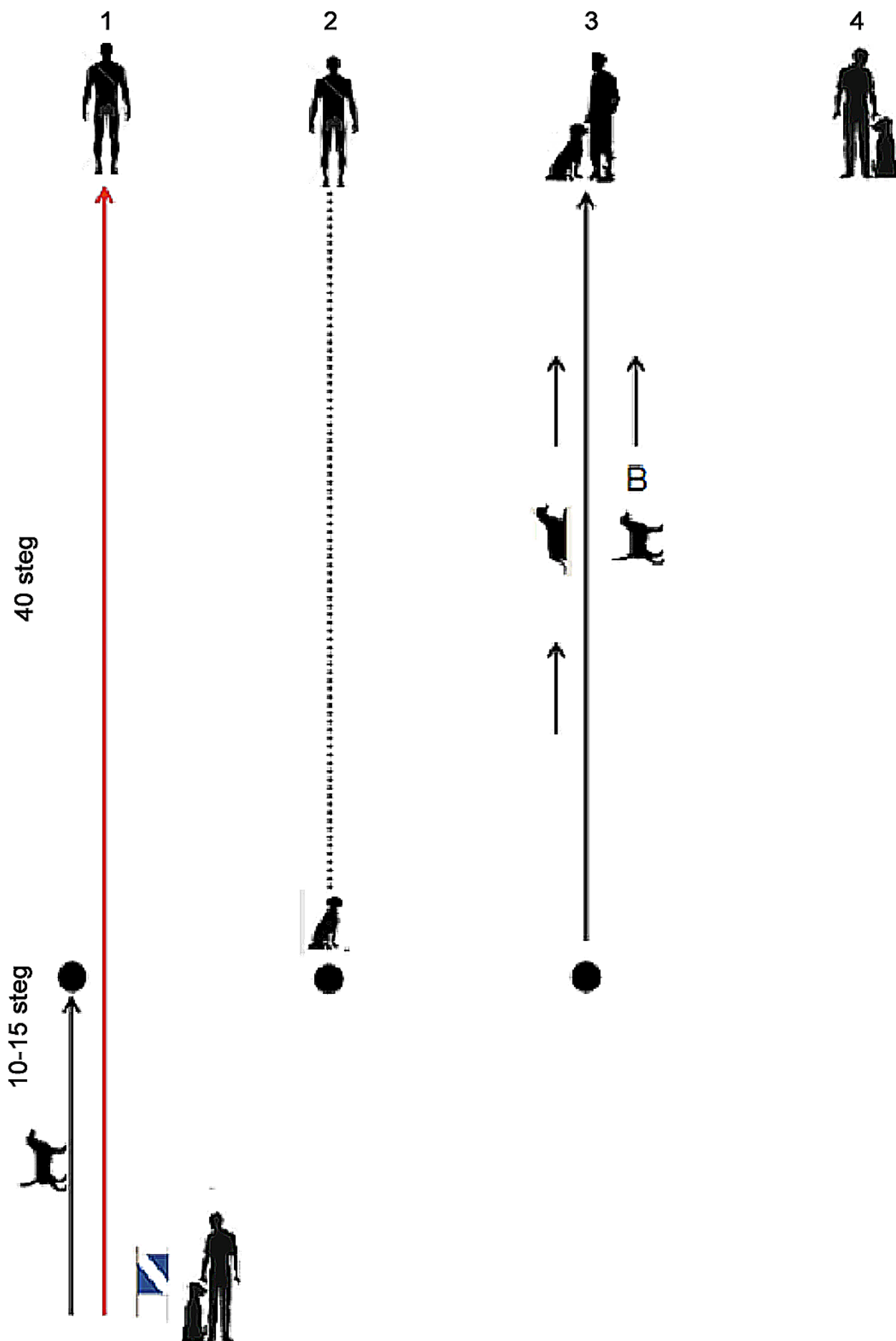
10.6 Bärande och överlämnande – A, B

10.7 Distanskontroll

I klass A är ordningsföljden Sitt - Hit - Ligg - Hit.

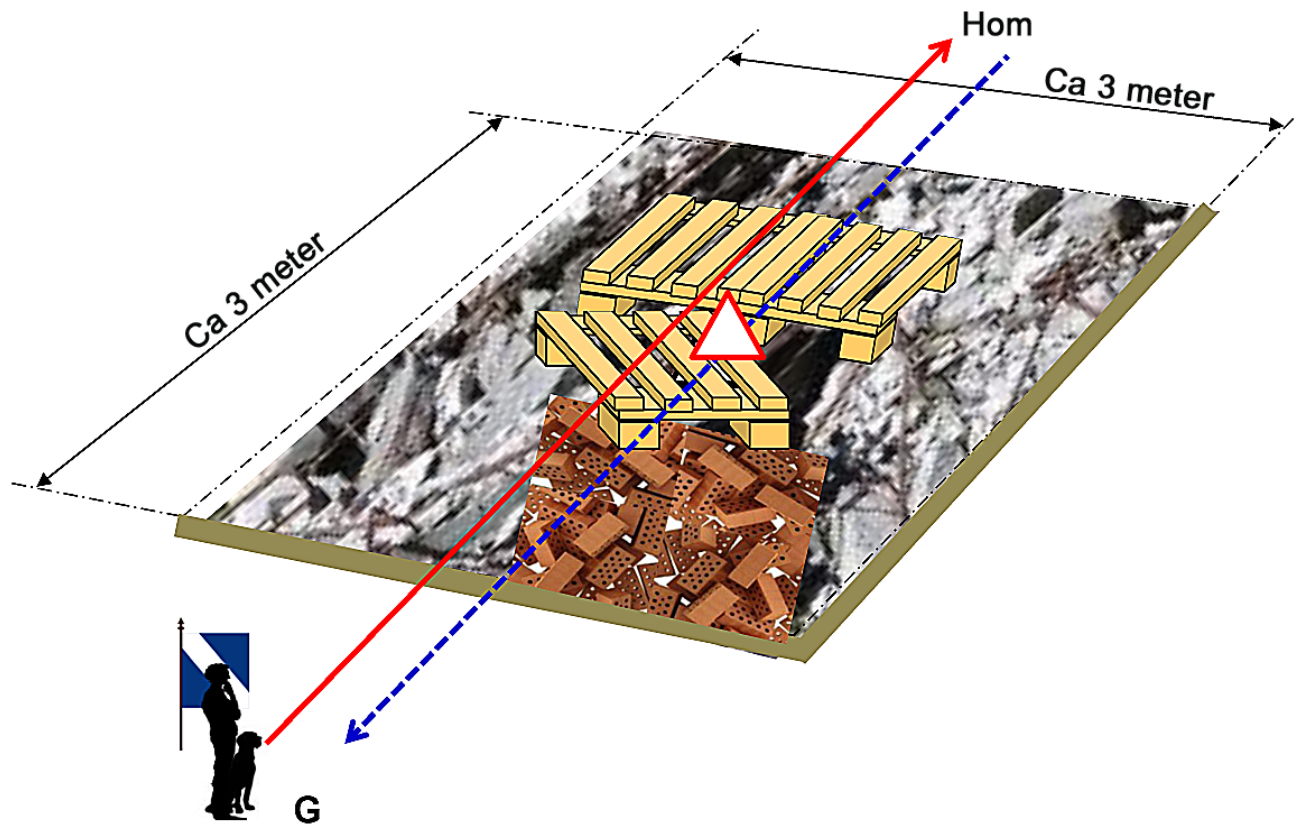
I klass B är ordningsföljden Sitt - Hit - Ligg - Stå - Hit.

20 Bilaga – Skisser Miljöprov

Alla konstruktioner beskrivs i denna bilaga. Lämpliga material kan väljas fritt, men funktioner och måtten skall vara korrekta.

20.1 Traversing unpleasant Material

G = Grundställning

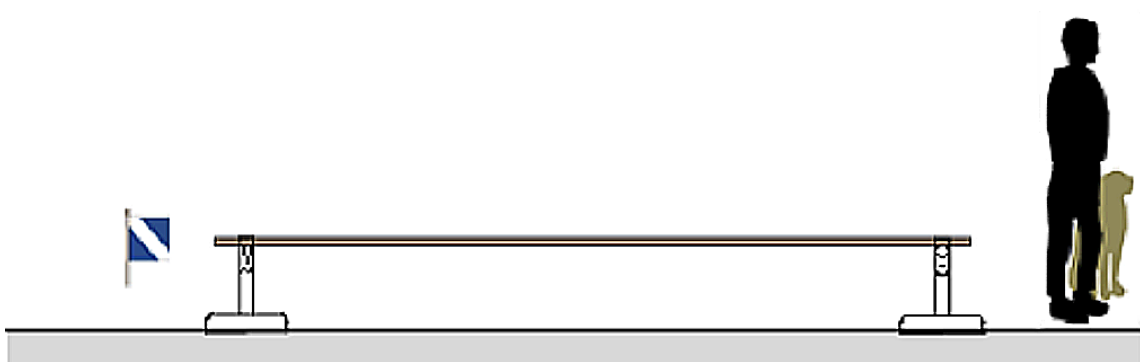
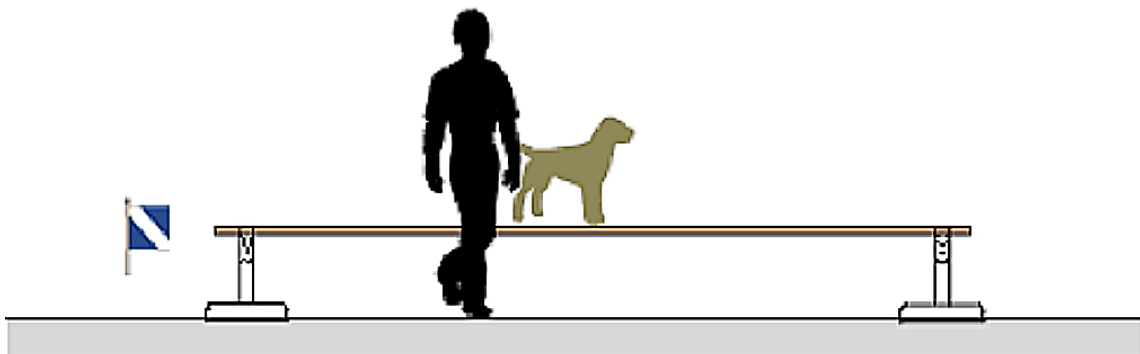
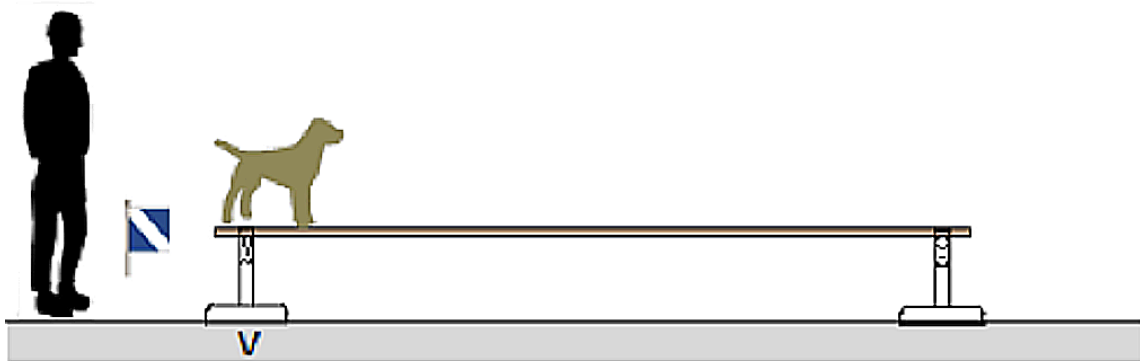
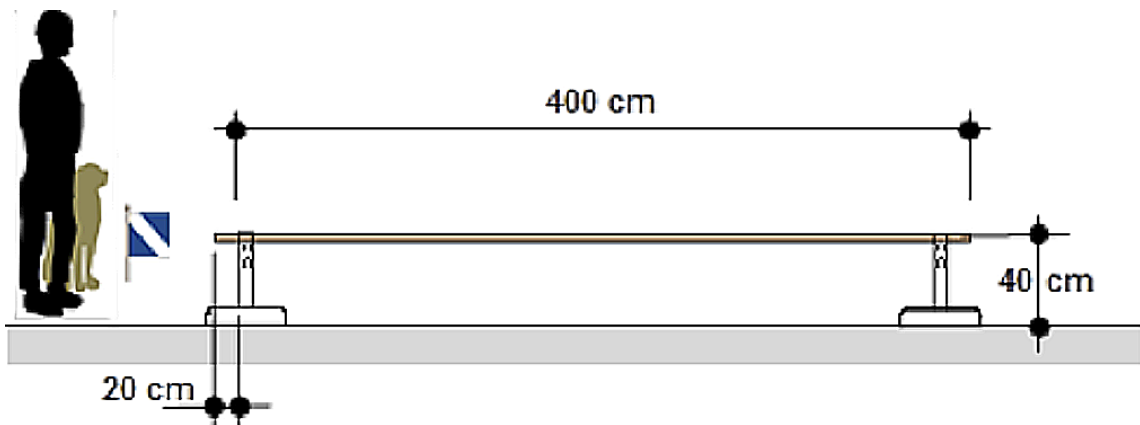
Hom = Helt om marsch

△ Halt, hunden sitter

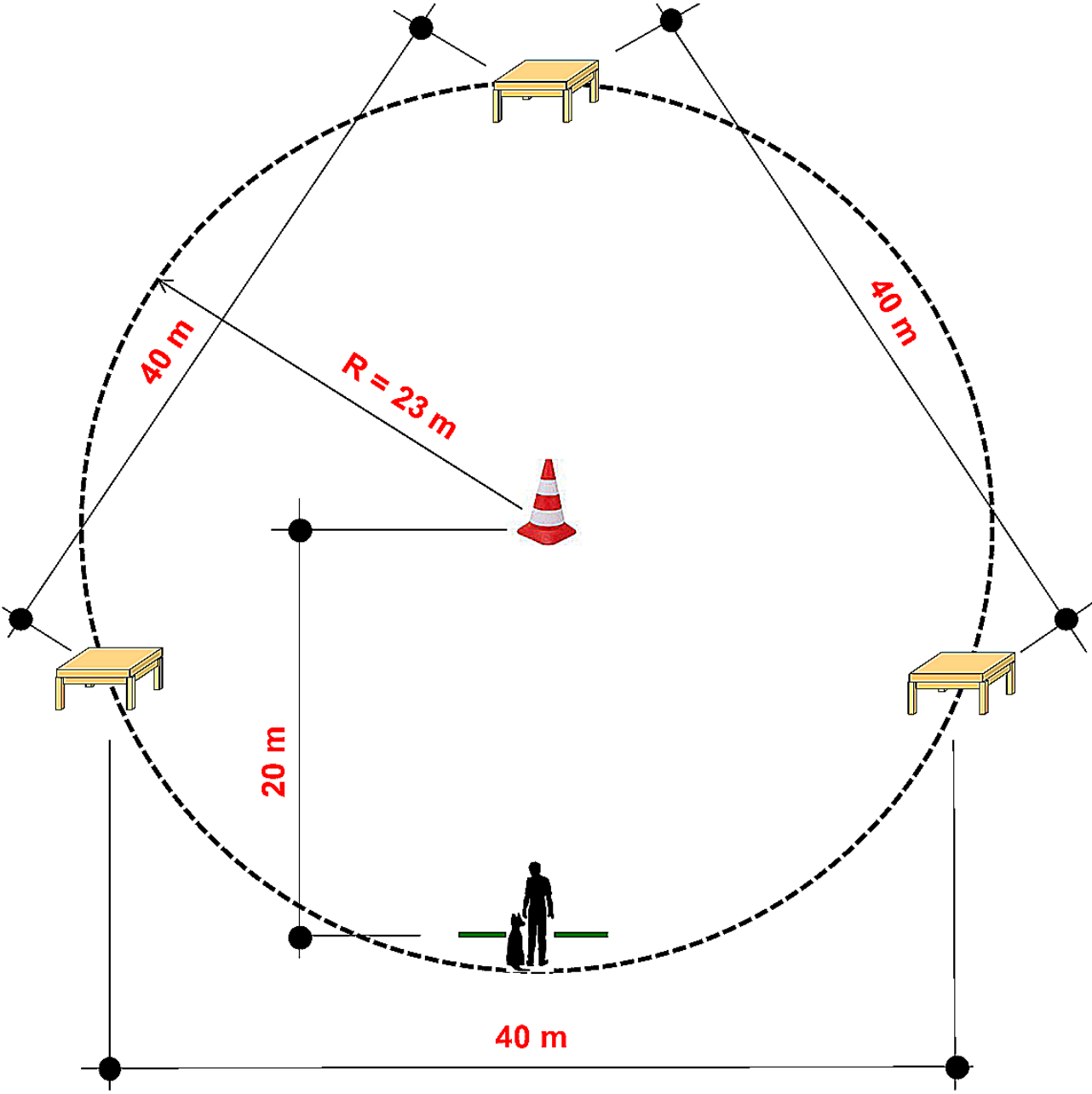
Start och stopp

20.2 Stabil planka

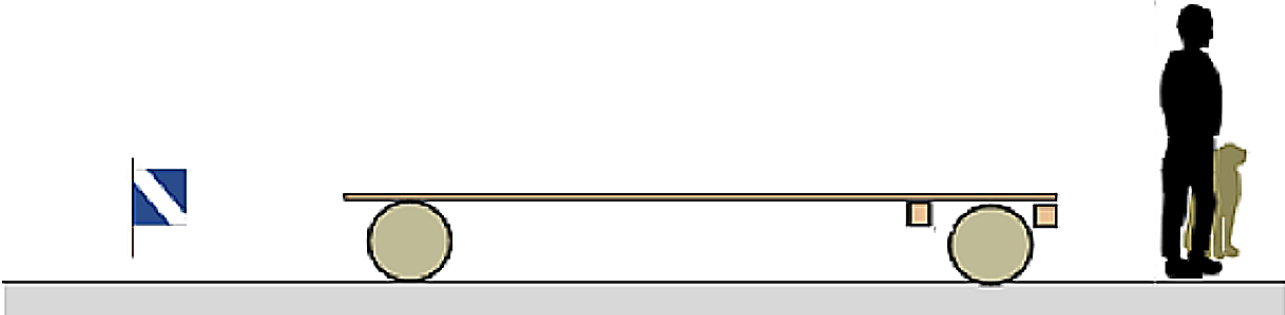
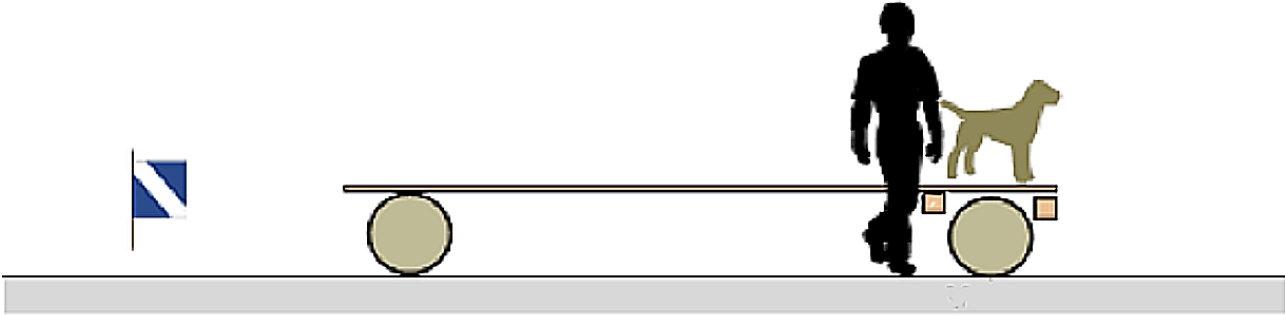
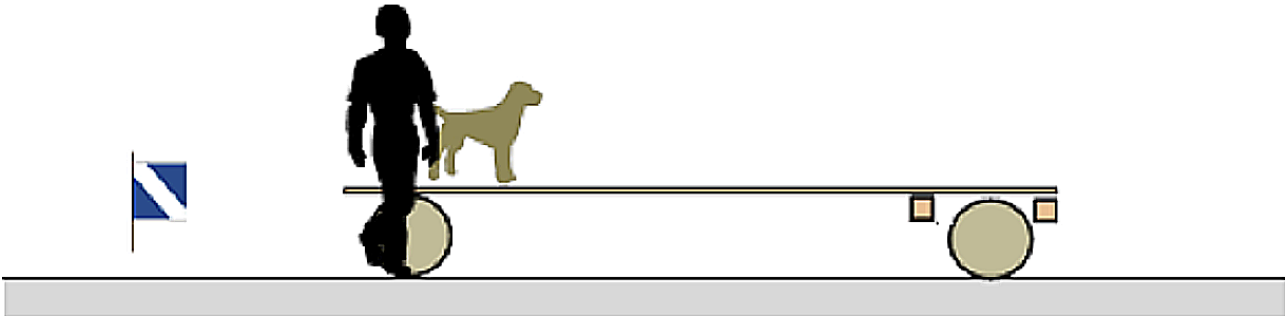
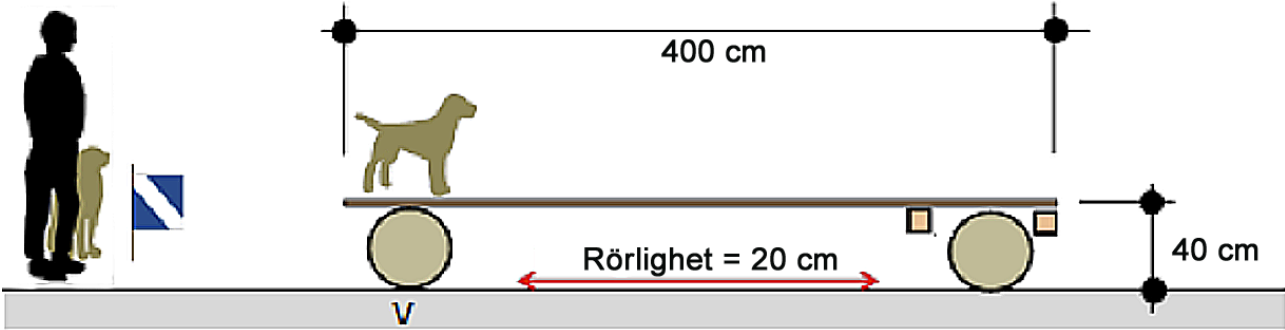
Som stöd kan också andra konstruktioner användas. Stöden ska finnas i båda ändarna av plankan.

20.5 Fjärrdirigering

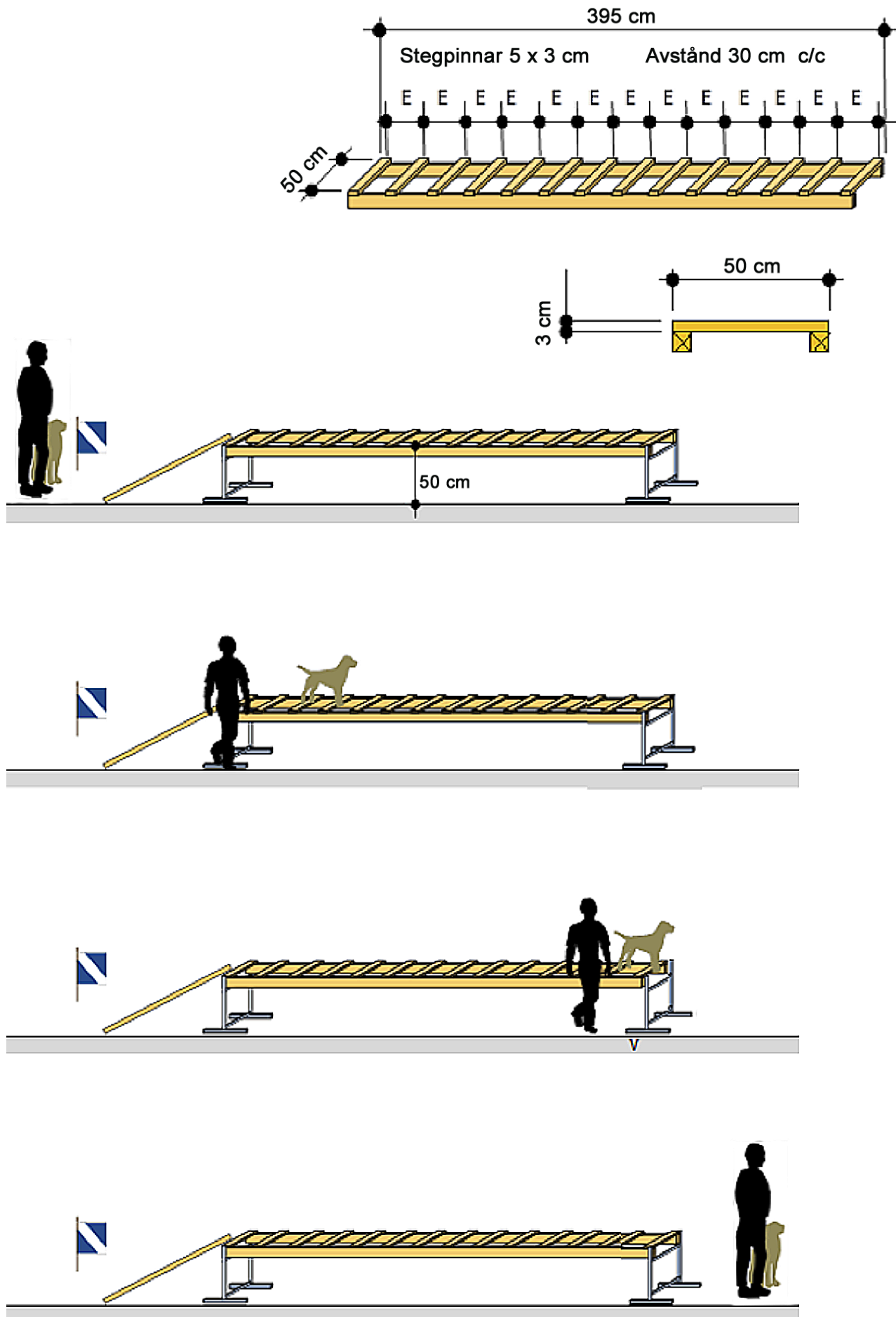

20.6 Rörlig planka

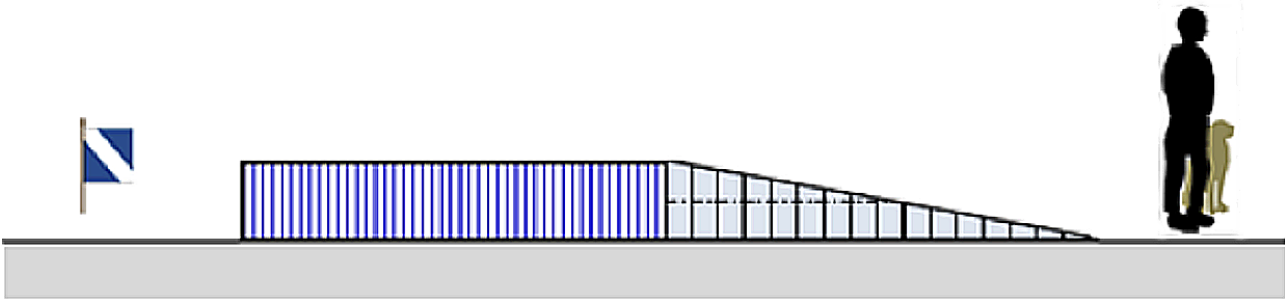
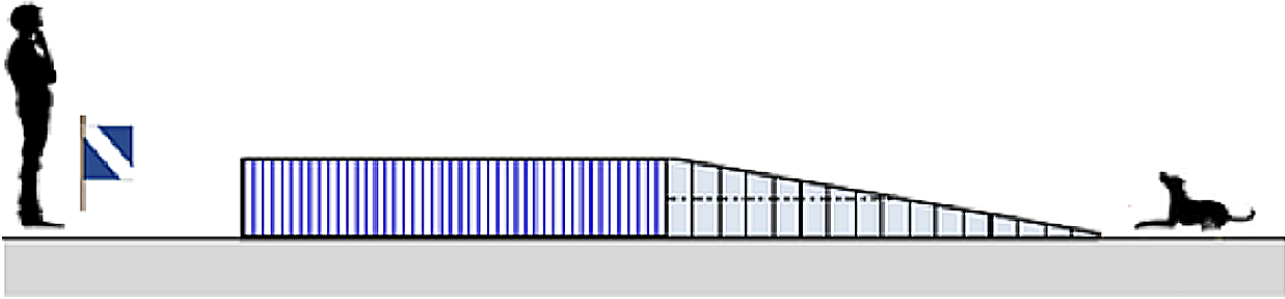
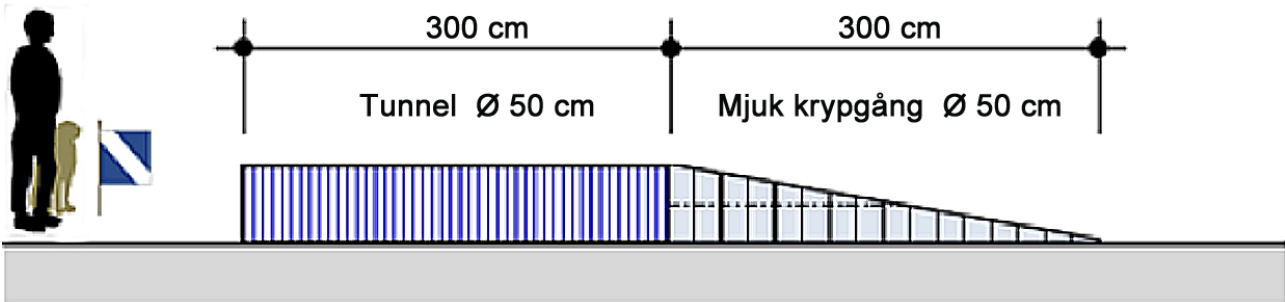

20.7 Stege

I klass A går HF med vid hunden, i klass B går hunden själv till sista stegpinnen och stannar där.

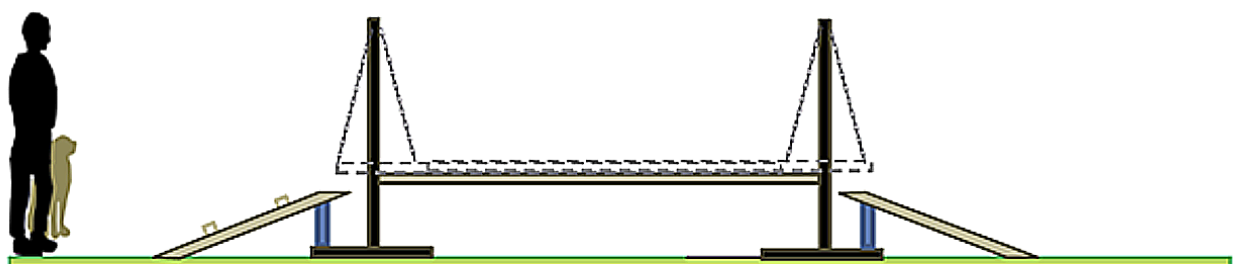
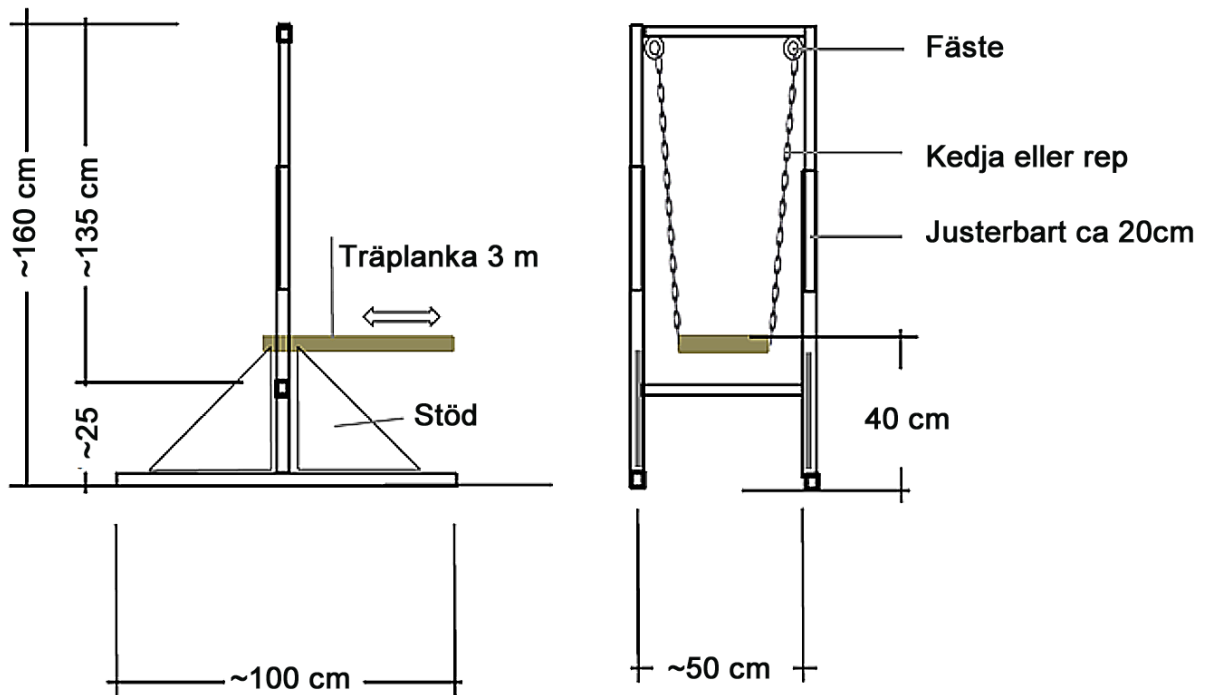
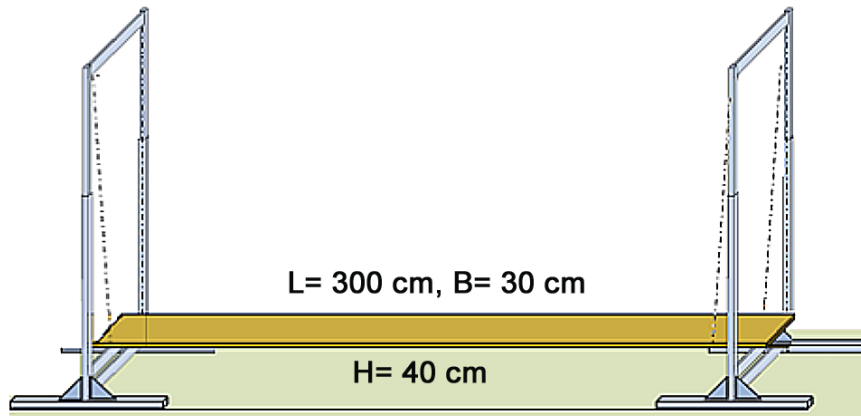

20.8 Tunnel

20.9 Gunga

Liknande konstruktioner med samma mått och rörlighet är tillåtna.

↔ Gungan rör sig

Start →

Upp, stanna på RK/HT

→ Stanna självmant

→ Halt

→ Fortsätt på RK el. HT

→ Fortsätt på RK el. HT